

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletna 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Maščevanje

Nastop Mussolinija proti Katoliški akciji je represalija radi okrožnice jugoslovanskih škofov

Rim, 6. julija 1931.

Ko sem prebral mogočno in pretresljivo okrožnico papeža Pija XI. proti fašističnim nasiljem, sem pohitel k odlični osebi, ki me večkrat informira o zadevah, katere se tičejo italijanskih zunanjih in notranjih političnih problemov. Moj informator je lajik, dober katolik in pripada nekemu velikemu evropskemu narodu. Njegove izvrstne zveze z diplomatskim svetom so jamstvo za ločnost njegovih podatkov, ki jih njegova visoka kulturnost zna zvezati v presenetljivo zadeto sliko položaja, izvedenega iz njegovih pravih vzrokov.

»Besede, vredne Gregorija VII.« sem rekel, ko sva začela pogovor o papeževih okrožnicah. »Res je,« je odgovoril moj odlični sobesednik; »obsodba fašizma, kakršne je katoliški svet nujno potreboval; zato ste po pravici prišli okrožnico med one načelne izjave velikih papežev katoliške Cerkve, ki jih je marsikateri njihov sodobnik smatral za neoportune, ki pa jih je nezmožljiva zgodovina izkazala pozneje za neobhodne za pravilno orientacijo krščanskega človeštva in kulture.«

»Toda sveti oče proti koncu pravi, da fašizma in režima kot takega ne obsodja.«

»To je dokaz one brezprimerne miroljubnosti Pija XI., ki jo občudujemo, dasi je večkrat nismo mogli razumeti. Sveti oče hoče pač ob usodnem trenutku, ko se mora sedanji italijanski režim končno odločiti: ali s katoliško Cerkvijo v pristnem katoliškem duhu ali pa odkrito proti njej, fašizmu dati priložnost, da spozna svoje zmote in svoje smerne izpremenitve. Dixi et salvavi animam meam« — rekel sem, Vi pa, gospod Mussolini, kakor vam drago.

»Svoji protikršćanskih smernic fašizem seveda ne bo izpremenil.«

»Tudi jaz mislim, da ne — vsaj v bistvu ne, dasi bi jih znal zopet maskirati, če bi kazalo. Pa saj je tudi sveti oče izgubil vsako upanje na to, kakor sam v svoji okrožnici pravi. Zaenkrat se s fašizmom popolnoma neodjemljivega in pravi, kakor ste brali danes v »Lavoro«: »Zaenkrat spritno takega afronta Cerkve fašizem ne more nič drugega, kakor da ponovno poudari svojo granitno intransigentno voljo do totalne oblasti v državi v imenu duceja, ki ima za seboj ves narod, kateri dobro ločuje med resnico in predrazsodki (misli takozvani »klerikalizem«), med katoliško vero in poizkusi Cerkve, kako bi se zopet polastila politične oblasti.«

»To je seveda poizkus fašizma, da proti papežu razvname stare italijanske antiklerikalne instinkte, ker nima drugih razlogov, ki bi upravičili pred svetom njegovo divjanje proti Katoliški akciji in oslabili globok vtis papeževih okrožnic.«

»Se razume. Sicer bi namreč moral priznati dejanske razloge, zakaj je Mussolini, kakor ga obdoljuje papež sam, dal signal, da se odklene fašistična bestija z verige in spusti na mirne in nedolžne katoliške študente in italijanske državljane.«

»Kateri so ti razlogi?«

»Vi ste gotovo opazili in ste se vprašali, zakaj fašistično časopisje, ki, kakor sveti oče v svoji okrožnici v veliko ogorčenje fašistov sam konstatira, nobene besede v kolikaj važni zadevi ne zapíše brez najvišje vednosti in odobrenja, v zadevi med Vatikanom in režimom neprestano vpleta za grebškega nadškofa Bauerja. Se danes ga »Giornale d'Italia« v polemiki z okrožnico očeta Vatikanu. Vidite, nadškof Bauer, oziroma poslanica jugoslovanskih škofov, to je tisto, kar igra v sedanjem tako načelnem in globosežnem sporu med Cerkvijo in italijanskim režimom v resnici važno vlogo, čeprav ne tako, kakor jo fašisti Vatikanu insinuirajo.«

»Vi mislite na očitek režima, da se je Vatikan v tem sporu dal voditi od »tujca«, kakor taisti »Giornale« tudi danes zopet podtika svetemu očetu.«

»Da. To pesem bo zdaj fašistični tisk ponavljal v vseh varijantah, da razdraži italijanski šovinizem. Toda stvar nima čisto nobene zveze z nacionalnimi interesi Italije. Sveti oče, poglavar vsoljne nadnarodne katoliške Cerkve, je kot oseba tako dober član svojega naroda in »svoje Italije«, kakor je sam opetovano naglašal, kakor je vsak škof katoliške Cerkve naprav svojemu narodu. Ni ti papežu nihi kateremukoli italijanskemu prelatu, ki papežu pomaga voditi posle svete Cerkve zunaj, ne prihaja na misel, da bi rimski stolici priševal kakšno prosvetno oblast in ingerenco na državno politiko Italije in njeno nacionalno smer ali da bi iskal proti režimu politične podpore inozemstva. Saj veste, da je bil sveti oče, kakor je sam v zadnjem času opetovano javno povedal, zaradi svoje koncilijantne politike napram režimu od strani mnogih neitalijanskih katolikov izpostavljen očitku, da njegova popustljivost izvira iz njegovih čustev italijanskega patriotizma.«

»To je bil krivičen očitek.«

»Golovo. Dasi dober patrijot, se Pij XI. v zadevah vsoljne Cerkve ni dal nikoli voditi od ničesar kakor od vrhovnih interesov vere, Cerkve in katoliškega krščanstva. Koncesije, ki jih je delal režimu, so bile plemenito mišljene v najvišji blagor katolicizma, v izogib večjega zla in v interese mirnega sožitja Cerkve in italijanske države, da bi mogla Cerkve kolikortoliko svobodno razvijati svoje moralne sile in blagodejno vplivati na fašizem sam. Zato je sveti oče šel v tej svoji po-

puštljivosti do skrajne meje. Bauerjeva okrožnica — da se povrnemo na to, ker fašistični tisk s svojim neprestanim navajanjem naravnost izziva k popolnemu pojasnjenju te zadeve — ne znači v razvoju odnošajev med Vatikanom in fašističnim režimom nič več in nič manj ko tisto točko, na kateri se je po imanentni logiki dogodkov moralo pokazati in se je tudi dejansko pokazalo, da ima vsaka popustljivost, zlasti v verskih rečeh, svojo absolutno neprekoračljivo mejo.«

»Zdaj sem pa radoveden.«

»Vidite, ko je znamenita okrožnica jugoslovanskih škofov izšla, se je fašizem razburil ko mravljišče termit. Umevno — Vaši škofoje so povedali, da fašizem ne zatira samo Vašega naroda v Italiji, ampak da ruši obenem temelje katolicizma in da krši konkordat s sveto stolico. Mussolini je menil, da takega razgaljenja fašizma, ki je pred svetom igral vlogo zaščitnika katoliške Cerkve, uposlavitelja katoliške religije v Italiji in nekakega rekrutizatorja političnega in socialnega reda v Evropi sploh, ne more trpeti. Poslal je, ko vsi tozadevni nasveti in pozivi njegovega tiska niso ničesa izdali, k svetemu očetu svojega poslanika pri Vatikanu, markija de Vecchiaja.«

»To slišim prvič.«

»Poslušajte torej. Ta gospod je sedaj po nalogu in v imenu svojega šefa od papeža zahteval, da pastirsko poslanico nadškofa dr. Bauerja kratkoma javno desavuirira in obžaluje, da je izšla, nadškofa pa kaznuje, tako da bi bilo dano zadostno ščenje italijanski vladi.«

»Presneto! To je bilo čisto...«

»Fašistovski, kaj ne — fascisticamente! Vi veste, koliko sv. oče drži na svojo avtoriteto, ki jo ima kot poglavar vsoljne katoliške Cerkve. Tudi je Pij XI. velik učenjak internacionalnega slovesa in človek najvišje kulture pa pri vsej svoji koncilijantnosti mož, ki si ne da kaj diktirati ali izgrgati, najmanj če gre za zadevo čisto cerkvene kompetence. Sveti oče je rekel gospodu markiju: »Nimate ničesar drugega vedeti?« — »Ne, Vaša Svetost« — in ga je odslovil.«

»Gospod Mussolini je seveda bil ogorčen.«

»Gospod Mussolini, pravijo, je naravnost divjal! Kaj mislite, Mussolini je prepričan, da je drugi Napoleon, ki tudi papežu lahko dikтира. In ni čuda! Fašisti ga častijo ko božanstvo, on je »največji genij človečanstva«, celo nekateri italijanski prelati so mu svojčas v dirambih peli slavo, seveda v dobri veri, da je »rešil katoličanstvo v Italiji«. Se misliti si ni mogel, da bo naletel na kategorični: Ne!

»To bi si bil po mojem mnenju lahko predstavljal.«

»Potem ga ne poznate. Potem pa je računal na popustljivost svetega očeta. Vi veste, kako dolgo se je delal konkordat. Znano vam je tudi, da je tozadevna pogajanja na podlagi dokumentov kmalu po ratifikaciji proti vsakemu diplomatskemu običaju deloma objavil znani Mussolinijev prijatelj po njegovem nalogu v brošuri: »Date a Cesare«. Tu vidimo, kako daleč je šel v svoji miroljubnosti Vatikan, želeč, da se sporazum v najvišjem interesu vere in Cerkve sklene. V zadevi manjšina n. pr. je Vatikan stavljal predlog, da se zagigura slovenski in hrvatski jezik v bogoslužju pa verski poduk mladine v domačem jeziku v čisto konkretni obliki, kakor so to svetovali škofoje primorskih škofij. Ker je režim rekel absolutno ne, se je Vatikan udal v formulo, ki jezik manjšine sicer v duhu kانونov šteti, vendar pa pri zlobnem in neolajnem partnerju — kakršnega se je fašizem kmalu pokazal — ne izključuje neolajnega tolmachenja. In tudi drugi predlogi so bili od režima odklonjeni, Vatikan pa v svoji koncilijantnosti ni pogajanj prekinil, ampak skušal priti do solucij, ki bi vsaj minimalno ustrezale stališču Cerkve.«

»Mussolini je bil torej sedaj razočaran?«

»Hudo, kakor vsakdo, ki ima vso oblast, kateri se nihče ne ustavlja, pa nenkrat vidi, da je nekdo le močnejši od njega in mu ne misli popustiti, kjer gre za Sveto in Nedotakljivo. Kajti papež mu tu na noben način ni mogel in smel ugoditi. Papež je krvavečega srca gledal, kako je Mussolini izbrisal Partito popolare, kako je razpustil katoliško združeno organizacijo, kako je uničil ves katoliški tisk. Celu iz razpusta katoliških skavtov, ki so bili svetemu očetu tako pri srcu, sveta stolica ni naredila vprašanja. Lahko si predstavljate, kakšno ogromno samoprenagovanje je to pomenilo za papeža, ki je to molče prenesel samo zato, da se ne bi katolici izpostavili še hušjemu preganjanju in da ne bi fašizem napravil fronte naravnost proti Cerkvi sami. Fašizmu je bila po takem potrpežljivem zadržanju svete stolice odvzeta vsaka pretveza, ki bi jo mogel navajati kot razlog za sovražno stališče napram Cerkvi kot taki. Ta do skrajne meje idoča koncilijantnost je Mussolinija zapeljala do prepričanja, da more vse, kar hoče.«

»Z teh Vaših izjavaj bi sklepal, da je razpust Katoliške akcije v Italiji bil akt maščevanja, ker sveta stolica ni na ljubo Mussoliniju, oziroma režimu desavuirala jugoslovanskih škofov?«

»Popolnoma pravilno sklepate. Razpust italijanske Katoliške akcije je bil odgovor fašizma na dostojanstveni »ne« svetega očeta v zadevi okrožnice Vaših škofov. Ker se bo sedaj polemika med eno in drugo stranjo brez dvoma do skrajnosti poostrišla, se ne boste smeli čuditi, če boote v fa-

šističnem tisku kmalu brali, da se je sveta stolica z mons. dr. Bauerjem, oziroma z Jugoslavijo samo domenila, da se na ta način otvori ogenj proti fašizmu! Seveda je to abotna izmišljotina, kdor pozna škropulozno korektnost, diplomatsko previdnost in najrahločutnejšo obzirnost svete stolice zlasti napram italijanski vladi.«

»Maščevanje torej...«

»Da, toda podneto od drugih dogodkov in okoliščin. Kakor sveti oče tako tudi jugoslovanski škofoje, zavračajoč fašistično prepotenco, niso imeli niti sence kakšnih političnih namenov, ampak so samo branili katolicizem pred profanatoričnim posegom fašizma v Najsvečeje, kamor mu mora do stop biti za vedno zabranjen. Toda Mussolini je zadnje čase skrajno občutljiv kakor svojčas Calligula, in če le kje zaumi kak grm, sumi, da pomeni vihar protifašistične revolucije.«

»Za to seveda papež in mons. Bauer nič ne moreta. To se mora Mussolini pač pomeniti z anti-fašistično emigracijo.«

»Veste kaj — ker smo ravno pri tem — ta emigracija fašizmu ni toli nevarna ko italijansko ljudstvo samo tu doma, če bi se samo iz sebe dvignilo. Z letaki Italijana izlepa ne dvignete. Italijan je skrajno previden, se izlepa ne izpostavi in borbne izogiba, dokler je le mogoče. Pač pa bi fašizmu

Odgovor fašističnih listov

Banket v Parizu? — Jugoslovansko strašilo vedno pri roki — Tudi francoski framazoni?

Rim, 8. jul. Medtem, ko so vladni krogi zelo rezervirani in medtem ko brat šefa vlade, Arnaldo Mussolini v »Popolo d'Italia« skuša zmanjšati pomen in dalekosežnost papeževih okrožnic, pa za mase namenjeni fašistični tisk nadaljuje več ali manj ostro kampanjo proti sv. stolici. Glavni poudarek polaga fašistična časopisna polemika na to, da se je baje postavil francoski framazonski tisk na stran papeža, in pa na to, da Vatikanov afront proti fašizmu podpihuje protitalijansko agitacijo jugoslovanskih krogov.

»Lavoro fascista« skuša danes z neko senzazijo dokazati, da ima Katoliška akcija v Italiji v resnici politične namene. Pravi, da se je vršil pred štirimi meseci banket v Parizu, kamor je prišel bivši načelnik Ljudske stranke don Sturzo, ki je imel s seboj načrt, kako strmoglaviti fašistični režim. Za ta sestanek da je dobil dovoljenje v Vatikanu od msgr. Pizzardo, od msgr. Ciriaci in od grofa della Torre, direktorja »Osservatora«. Državni tajnik, kardinal Pacelli da se je temu protivil in celo ponudil svojo demisijo, na kateri da še danes vztraja. Don Sturzo pa da se je podal z dovoljenjem, katero mu je izposloval msgr. Pizzardo, v Pariz, kjer je sklenil s Turatiem, Trevesom in drugimi voditelji socialistov sporazum za strmogavljenje fašizma. Pri tem da so se socialisti obvezali, da bodo, ako pridejo zopet do vlade, priznali konkordat, ki ga je sklenila z državo sv. Stolice. Msgr. Pizzardo pa da se je obvezal, da bo Azione Cattolica podpirala tendence anti-fašizma.

Jasno je, da bo sv. Stolica na ta odkritja dala avtentičen odgovor, ki ne more biti dvomljiv, ako pomislimo, s kakšnimi falzifikacijami fašistični režim običajno dela. Na vsak način Azione Cattolica ni imela absolutno nobenega opravka s kakšnimi emigrantskimi akcijami, še manj pa Vatikan.

Odpoved konkordata!

Rim, 8. jul. tg. Sedaj, ko je italijanska vlada natančno proučila vsebino papeževih enciklice, se smatra položaj za zelo poslabšan. Italijanska vlada smatra razgovor o konfliktu še vedno za notranje-politično vprašanje, čeprav so komentarji inozemskega tiska hoteli vprašanje italijansko-vatikanškega spora posplošiti. Tudi v nemškem tisku je spor med Vatikanom in Italijo povzročil vznemirjenje, ker se pričakuje v prihodnjih dneh obisk državnega kancelerja Brüninga v Rimu.

Po zadnjih vesteh je možna odpoved konkordata. Ako se spomnimo na to, da je papež večkrat izjavil, da so konkordat in lateranske pogodbe neolajljivo vezane med seboj in da so ene brez drugih brez vsake vrednosti, si težko predstavljamo dalekosežne posledice, ki bi jih povzročila ukinitve konkordata. Nastane vprašanje, ali se lahko črta s konkordatom dve leti zgodovine.

Od uradne italijanske strani kategorično pri-

Draga pogajanja

Pariz, 8. jul. AA. Američani so plačali pri pogajanjih v Parizu za prekoceanske telefonske pogovore 170.000 frankov. Ameriški državniški so govorili z Washingtonom skupno 7 in trideset ur. Listi poudarjajo, da je ta vsota v primeru z zgodovinskim pomenom pariških pogajanj razmeroma majhna. Dalje poudarjajo, da se je zgodilo prvič, da so se vodila pogajanja med Ameriko in Evropo tolike važnosti po telefonu.

odbila zadnja ura, če bi se tu, čisto spontansko, iz srede italijanskega ljudstva samega proti njemu dvignil vihar. Taki simptoni pa danes obstojajo. Kdaj bi si bili prej upali italijanski delavci demonstrirati kakor so letos in lani? In nobena sila odzunaj jih ni naščuvala — tu je govorila stiska in deželi sami. Da so kulturni delavci do malega vsi sovražniki fašizma, to sami veste. Doživeli ste Toscaninijevo afero, ko so dijaki, ki niso »katoliški akcionasi«, naravnost navdušeno in viharno demonstrirali proti fašizmu. Redukcija plač in mezd je v enem dnevu rodila afekt, kakor ga ni imela emigracija v sedmih letih. Se pred dvema leti se ni nihče javno upal zabavljati zoper fašizem, ker bi bil takoj ovaden — danes svobodno zabavljate, kjerkoli hočete, saj veste sami. Defetizem se je razširil med fašiste same, skepsa o njegovi bodočnosti je splošna in upornost se množi. Kaj čuda, če g. Mussolini vidi nevarnost, ako mu njegovi agenti poročajo, da so tega ali onega voditelja Partito popolare videli govoriti s tem ali onim ali če so mogoče don Sturza videli, kakor trdijo, v Parizu namesto v Londonu.«

»Samo še eno vprašanje, če dovolite,« sem rekel, »gospodje pri »Slovenec«, kakor veste, nimajo preveč radi filozofije in bi gotovo najraje izvedeli, kakšen protičinek je imela okrožnica sv. očeta na merodajnem mestu: kakšno razpoloženje vlada tam?«

»Nič kaj preveč bojevit, vam rečem. Šef fašizma absolutno ne sme in ne more, pa tudi noče naprtiti sebi in režimu borbe s Cerkvijo v tako neugodnih okoliščinah. Sicer pa se bova o tem pomenkovala jutri. Na svidenje!«

In sva se razšla.

»Giornale d'Italia« se pritožuje, da je sv. Stolice s svojo okrožnico nehotela dala močno vzpodbudo inozemskim antifašističnim silam, predvsem framazonstvu. Tako n. pr. da piše znani urugvajski »Ideal«. Da nastop sv. Stolice dokazuje progresivno propadanje fašizma in skorajšno razglasitev republike v Italiji. »Giornale d'Italia« piše dalje, da bo dala okrožnico pobudo jugoslovanski agitaciji, da zahteva konkordatu italijanskih mej! Na ta način se je Azione Cattolica izkazala kot pomagač jugoslovanskih terorističnih združenj, o katerih obeta »Giornale d'Italia«, da bo o njih še obširneje govoril.

Fašistični tisk si pusti tudi poročati iz Pariza, da se je francoska svobodnomiselna javnost postavila na stran papeža. Obsodbo fašizma po papežu da odobravata celo tako framazonška lista, kakor sta »L'Oeuvre« in »Volonté«. Italijanski fašistični listi napadajo tudi francoski katoliški organ »La Croix«, ki ne napada samo najostreje fašističnega režima, ampak objavlja tudi fotografije o vandalskih pustošenjih, ki so jih zagrešili fašisti ob svojih zadnjih demonstracijah proti sv. Stolici.

V ostalem pa tudi fašistični isk slejkoprej naglašajo, da je fašistični režim katoliški in da fašistična vzgoja mladine na noben način ni nasprotna katoliški dogmi in Cerkvi. Sploh hočejo fašistični listi vzbuditi vtis, da položaj, čeprav se je po papeževih okrožnicah poslabšal, ni brezupen. Seveda obenem hitijo izjavljati, da režim v svojih smernicah glede popolne ingerence režima na vzgojo mladine absolutno ne bo popustil.

Direktorij fašistične stranke se bo pod predsedstvom Mussolinija zbral 14. t. m. in bo storil važne sklepe, nanašajoče se na spor z Vatikanom.

znajajo, da je konkordat v tesni zvezi z lateranskimi pogodbami, vendar pa se poudarja, da bi pri ukinitvi lateranskih pogodb trpela le cerkev.

»Giornale d'Italia« piše, da se je treba vprašati, kak pomen ima za Italijo konkordat. Konkordat je imel namen, vpostaviti zopet mir med italijanskim narodom in katoliško cerkvijo. Katoliška vera je postala podlaga režima. Papež pa, tako piše list, je iz konkordata napravil politično orožje proti fašistični državi. Italijanska država ne more dopustiti, da deluje kaka tuja sila proti njej. Dalje opozarja list, da sta bila kralj Viktor Emanuel II. in njegov ministri predsednik, grof Cavour sicer izobčena, da ju je pa italijanski narod vendar amatral za ustvaritelja italijanske enote.

Po komentarjih drugih listov naj bi bila papeževa enciklika dejanje odkritega sovraštva papeža napram fašistični državi, napad, ki si ga fašistična Italija ne sme dopustiti.

Hudourja v Nemčiji

Berlin, 8. julija. AA. Od nedelje dalje divjajo nad Nemčijo skoraj neprestano nevihte, ki imajo zaradi velike vročine značaj preloma oblakov. V nedeljo so nevihte prizadele Berlin, snovi pa Harz. Hudourniki, ki so gnali s seboj velike množine izruvanih dreves, so razdrli na več krajih železniško progo. Ena oseba je utonila. Gmotna škoda je veličanska.

Berlin, 8. julija. AA. V raznih krajih Nemčije so bile zaradi neznoze vročine hude nevihte. Ponekod so bile tudi poplave, ki so poškodovale mestoma tudi železniško progo.

Strašen požar na Mlaki pri Kranju

Pogorelo pol vasi — Škoda znaša preko pol milijona dinarjev — Ogenj bo zahteval tudi človeško žrtev — Ljudstvo je obupano

Kranj, 8. julija.

Sredi lepega poletnega popoldneva je okrog 2 popoldne na Mlaki, kake 3/4 ure oddaljeni vasi od Kranja v smeri proti Golniku izbruhnil požar, kakršnega požarna kronika kranjske okolice že zdavnaj ne pomni. Sicer je bila okolica Kranja pred nekaj leti na glasu, da je zelo pogosta na požarih, vendar pa še nikdar in v nobenem slučaju ni pogorelo kar pol vasi. V torek zvečer je bilo zelo soparno ozračje in nenadoma je začel vleči močan severni veter, ki je vlekel skozi vso noč do danes zvečer. Veter je največ pripomogel do tega, da se je požar prenašal od hiše do hiše.

Bilo je okrog 2 popoldne

ko je žena čevljarja Alojza Semena, ki stanuje prav ob robu gozda, hišna št. 3, pripravljala kruh za peko in zakurila grmado. Morda že dolgo časa niso bile v dimniku ometene saje, ali pa je skozi kako razpoko v dimniku skočila iskra na slamnato streho, ki je nenadoma v vetru zagorela.

kol kresna grmada

Zena se je v sobi mudila pri kruhu, ko so jo razburili in presenetili klici zunaj stoječih ljudi, ki so vpili, da gori njena hiša. Ostršeje Semenove hiše je bilo nenadoma v plamenu in se je tekoma 10 minut zrušila na zidovje.

Semen, njegova žena in ljudje iz okolice, ki so prihiteli na pomoč, so začeli reševati, kar se je dalo. Rešili so nekaj pohištva, obleke in šivalni stroj.

Pri reševanju

pa se je ponesrečila nekaj nad 20 let stara Mica Kopač, na katero se je podrlo goreče tramovje. Dekle je bilo nenadoma v plamenih kot živa baklja in vsa obleka je zgorela na njej. Zdravnik iz Kranja, dr. Bežek ji je nudil prvo pomoč ter jo pregledal. Ugotovil je, da ima eno petino telesa ožganega, in da je v takih slučajih le težko upati na rešitev. Odpremil jo je takoj v ljubljansko bolnišnico. Semenu je pogorela hiša, 1 prašič, precej usnja, nekaj čev-

ljev, pohištvo in skoro vsa obleka. Zavarovan je bil za 40.000 Din, škoda pa znaša 50.000 Din. Od hiše je ostalo le

golo zidovje in kupi ogorkov

Veter je med ognjem sejal cele kose goreče slamnate strehe in nosil ogorko daleč naokrog. Takoj je zanetil ogenj na poslopju posestnika Simna Sušnika, vulgo Dolharja, katerega hiša je oddaljena kakih 150 m od Semenove hiše, vmes pa je vse polno drevja. Dolharjeva hiša in vsa gospodarska poslopja se nahajajo zelo skupaj, in je ogenj z neznanako hitrostjo vse to zavil v en sam velik ognjen klopčič. Dolharju je pogorela hiša, hlev, pod, šupa in drvarnica. Zivino so rešili razen dveh prašičev, ki sta pogorela. Pogorelo je tudi vse pohištvo in obleka, dalje vsa letošnja krma in slama, veliko lesa in tramovja. Pogorelo mu je nadalje vse orodje, mlafilnica, razni stroji in vozovi. Sušnik, ki je najbolj prizadet izmed vseh pogorelev, je zavarovan približno za kakih 30.000 Din, škoda pa znaša najmanj 200.000 Din.

Od Sušnika se je

ogonj razširil na dve strani

Začelo je greti pri Janezu Miklavčiču, Petru Sajevidu in Francu Skoficu. Miklavčiču je pogorel pod, kjer je bilo kakih 20 voz letošnje mrve in nekaj starih voz. Petru Sajevidu je pogorel hlev in pod, zivino pa so rešili. Zgorelo je 17 voz mrve, 3 vozovi detelje, vsi vozovi in orodje. Hlev in pod sta bila krita s slamo, dočim so v bližini nahajajoče se z opeko krite hiše vendar le rešili. Sajevid je bil zavarovan za kakih 25.000 Din, medtem ko znaša škoda preko 50.000 Din. Petemu prizadetemu posestniku Francu Skoficu je pogorel pod, hlev in lopa, vne-mala pa se je tudi hiša. Skoficu je zgorelo vse pohištvo, nekaj obleke in orodja, veliko opeke pa je vsled vročine popokalo. Škoda pri posestniku Skoficu znaša nad 100.000 Din. Koliko je zavarovan niti sam ne ve, ker je zavarovan pri več zavarovalnicah in v razburjenosti ni mogel zračunati cele zavarovalne vsote. Zivino, nekaj pohištva in glavno orodje so rešili.

Zanimivo je bilo, da je ogenj radi vetra tako čudno objemal poslopja, da je ponekod poslopja, ki so bila čisto tik gorečega prostora, proskočil, na veliki razdalji pa je vzgal hiše.

Na klic zvonov

na Kokrici in Predosljih so začeli ljudje vreti skupaj iz cele okolice. Prispeli so tudi gasilci iz Kokrice, iz Predosla, dalje iz Kranja — ker so mislili, da gori tovarna Zabet v Bobovku — nadalje gasilci iz Suhe, Predvdora, Primskovega in Britofa. Vpregli so ročne in motorne brizgalne v vodo, ki teče pod vasjo, deloma pa so rabili vodo iz vodnjakov in reševali, kar se je moglo rešiti. Na pomoč so prihiteli tudi delavci iz tovarne Zabet iz Bobovka. Gasilci so predvsem pripomogli, da se niso vnelo hiše pri Sajevidu, Miklavčiču in Skoficu in ostali so na pogorišču do večera, kjer je bilo polno gorečih in tlečih kupov, ki so radi velikega vetra še vedno povzročali veliko nevarnost.

Vaš dopisnik, ki je bil skoraj eden prvih pri ognju, se je na lastne oči mogel prepričati, kako silno je divjal jezni ognjeni element. Razen Semenove, so vse ostale hiše zelo skupaj, tako, da so predstavljale

velikansko gorečo maso

ki je bruhalo pogin in nevarnost vsemu, kar je bilo v bližini. Reševanje in gašenje je bilo zelo oteženo, ker je bil v ozkih ulicah mestoma prehod skoraj nemogoč in je bilo zelo težko približati se goreči vasi. Po vrtovih je bilo polno raztresenega pohištva, v gozdu pa je bila privezana živina, ljudje pa so preplašeni in zbegani hodili deloma okrog gorečih objektov, deloma pa pazili na svoje hiše, ki jih ognjeni element še ni objel. Silno in skoraj neocenljivo je bilo razdejavanje ognja, o katerem pričajo epustošeni zidovi in ožgano drevje.

Včerajšnja požarna katastrofa bo ostala sedanjim in bodoči generaciji dolgo v spominu, ker je to ena največjih katastrof v tej vasi v zadnjem stoletju.

Predsednik vlade zopet v Belgradu

Belgrad, 8. jul. AA. Predsednik vlade in minister notranjih zadev armijski general Peier Zivkovec je prebil 3 tedne na zdravljenju in odmoru v kopalnici Teslić-Vručice. Včeraj zjutraj pa je odpotoval v Belgrad, kamor je dospel ob 21.30.

Velike cerkvene slavnosti v Mariji Bistrici

Varaždin, 8. jul. Z. Kot vsako leto, tako se je tudi letos vsela procesija iz Varaždina v Marijino Bistrico in sicer v dveh skupinah, od katerih je šla ena peš, druga z vlakom in ki sta se sestali pred Marijino Bistrico in korakali skupno v mesto. Procesijo je vodil prevendar sv. Vida Milan Nikšič z ostalim duhovništvom, a mestno občino je zastopal mestni načelnik Dragutin Porek s 6 zastopniki. Zanimivo je, da je bila v tej procesiji zastopana tudi varaždinska posadka z enim poročnikom in enim podporočnikom. Ko se je procesija vrnila, jo je pričakovala vojaška godba v vasi Biskubcu pri Varaždinu z župnikom Jankom Gjudom na čelu.

Reforma uradništva na Poljskem

„Nas je preveč“ — Omrežje papirnatih šikan — Apel vladnega lista na razsodnost uradnikov

Varšava, 8. jul. nc. Reforma uradniškega zakona na Poljskem je povzročila nemalo krizo, ki vzmernim politične politične kroge. Po novem uradniškem zakonu so bile uradniške plače znižane od 10—40%, mnogo uradnikov pa je bilo stavljenih na razpolago. Reforma je bila neobhodno potrebna, priznava vladna »Gazeta Polska«, ker so razmere postale naravnost nevdržljive. V imenovanem listu piše predsednik večinskega bloka v parlamentu, da je uradništvo samo zakrivilo kaos, katerega hočejo sedaj razčistiti. »Vsak ministerjalni direktor si je stavil za sveto dolžnost, da se obkroži s kolikor mogoče številnim štabom referentov, vsak referent si je štel v častno dolžnost, da se je obkrožil z mnogobrojnimi šefi in podšefi in vsakteri izmed slednjih je mislil, da je njegov prestiž v nevarnosti, če ni obdan od uradnikov in poduradnikov. Število uradnikov se je na ta način umetno zvišilo v nevdržljive višine. Nobena država bi ne mogla prenašati takih razmer in noben državni proračun ne more nositi toliko nepotrebnih bremen. Kadarkoli je vlada nameravala število uradništva omejiti, se je dvignil iz vrst uradnikov samih silen protest. Razpasje se se razvade protekcionizma, ki so kvarno vpli-

Kako tonejo podmornice

Pretrsljivo poročilo o tragičnem koncu posadke angleške podmornice

London, 8. jul. AA. Na včerajšnji seji spodnje zbornice je prvi lord admiralitete Aleksander poročal o katastrofi podmornice »Poseidon« blizu Vajhajeve. Dejal je, da se je mostvo, ki je bilo v prednjem delu podmornice, jenaško obnašalo. Večina tega mostva se je rešila.

Po poročilu poveljnika angleškega brodovja na Kitajskem je poveljstvo »Poseidon« po katastrofi takoj odredilo, naj se zapro zaklopnice, da ne udre v podmornico voda. Medtem se je pa podmornica že potopila. Topničar Willis je tedaj obvestil svoje tovariše, da bo spustil v prednji oddelek vodo, da tako izravna notranji pritisk z zunanjim.

Važno za akademike

Belgrad, 8. julija. AA. Prosvetno ministrstvo je razposlalo okolišnico prosvetnim oddelkom banknih uprav, v kateri jih opozarja, da morajo vsi študentje, ki hočejo studirati v tujini, poslati svoje prošnje prosvetnemu ministrstvu preko prosvetnih oddelkov banknih uprav.

Železničarjem se izplačajo zaostale dneve

Belgrad, 8. julija. AA. Uprava Zveze jugoslovanskih železničarjev je intervenirala, naj se železniškim delavcem izplačajo dolžne dneve iz leta 1923, ki so nastale pri novem obračunavanju ur. Na zadnje vlogo uprave je prometno ministrstvo sestavilo mešano komisijo, v kateri so bili zastopani tudi člani uprave Zveze jugoslovanskih železničarjev. Na sklep te komisije je minister odredil, da se vsi ti zaostanki na dneh morajo železniškim dnevničarjem takoj izplačati. Skupno znašajo te plače 11.8 milijona Din. Krediti za to so že zagotovljeni.

Vesti iz Španije

Madrid, 8. julija. tg. General Berenguer, bivši ministrski predsednik in naslednik Primo de Rivere je bil prepeljan v trdnjavo Segovio, ki služi že stoletja za državne zapore. Berenguer bo moral tukaj čakati, dokler državni zbor ne sklene, ali naj se izroči sodišču ali ne.

Vlada je sklenila v sporazumu s španskimi bankami, zvisati diskontno mero od 6% na 6 in pol %.

Kako je Anglija proti sovjetom

London, 8. jul. AA. Listi poročajo, da je angleška vlada pripravljena garantirati trgovinske transakcije z Rusijo za 60% do vsote 60 milijonov funtov sterlingov. Vlada pravi, da bo to zelo koristilo angleški industriji. Ekspozitno olajšave bodo podaljšane od 12 na 30 mesecev.

Novice iz Rumunije

Bukarešt, 8. jul. Z. Ministrski svet je sklenil, da ponovno vpelje vzhodni evropski čas v celi Rumuniji.

Bukarešt, 8. jul. Z. Finančni minister Argetoianu je izjavil v zbornici, da bo sladkor in alkohol v bodočem državnem budžetu smatrali kot državni monopol.

Bukarešt, 8. jul. Z. V Clujju je odkrita velika špijonažna afera. Preiskavo vodi državno sodišče v največji tajnosti. Listi pišejo, da so včeli vse člane te špijonažne organizacije. Argetoianu sta bila kapetan Gurcaneu in podporočnik Florescu. Oba sta obtožena, da sta ukrala važne politične dokumente in jih prodala špijonažni organizaciji.

Drobne vesti

Belgrad, 8. julija. I. Te dni se je mudila v Belgradu Miss *Hristiceva*, rojena Sebikja, ki živi v Londonu. Včeraj je bila sprejeta v avdienco pri kralju in obiskala več drugih članov vlade, med njimi dr. Marinkovića. Popoldne ob 5 odpotuje v Ljubljano.

Belgrad, 8. julija. I. Danes je prispel semkaj larski nadškof, primas Srbije, dr. Dobričić, po cerkvenih opravilih.

Belgrad, 8. julija. I. Iz Pariza se je danes zjutraj vrnil prometni minister Lazar Radivojević.

Belgrad, 8. julija. I. Včeraj popoldne se je vršila v prostorih obrtne zbornice širša konferenca belgrajških čevljarjev. Konferenco je sklicalo Društvo belgrajških čevljarjev. Sklenjeno je, da se čez mesec dni vrši kongres vseh čevljarjev, na katerega bodo poklicane čevljarске organizacije iz vse države. Temu kongresu bodo prisostvovali tudi predstavniki trgovine in industrije.

Belgrad, 8. julija. I. Na pooblagi sklepa socialnega ministra je postavljen za pripravnika inspekcije dela pri kr. banki upravi drinske banovine v Sarajevu g. Vinko Čop.

London, 8. jul. Z. V gospodarskih krogih računajo, da bo Narodna banka pod vplivom Hooverjevega predloga znižala diskontno mero od 2.5 na 2%.

Po sporazumu — podrobno delo

Nemčija se je oddahnila

London, 8. julija. trg. Na povabilo angleške vlade se bo v petek prihodnjega tedna pričel razgovor med finančnimi strokovnjaki signatarnih držav Youngovega načrta. Zastopnik ameriškega zakladnega urada se bo tudi udeležil s posvetovalno pravico. Glavni namen te konference je izdelava tehničnih detajlov ter razprava o potrebnih gospodarskih ukrepih, ki bodo podlaga za poznejšo politično konferenco. Morebitni obisk angleškega ministrskega predsednika in zunanjeja ministra v Berlinu ne spremeni dnevnega reda strokovnjaške konference, ker je leta izključno le gospodarska. Zaradi tega je vest, da se hoče državni tajnik Slimson že prihodnji teden podati v London na to konferenco, netočna.

Berlin, 8. julija. tg. V pretekli noči je pričela državna banka s tehnično izvršitvijo kreditnega načrta, ki se naslanja na kredit v višini 500 milijonov mark. Predsednik državne banke dr. Lühner je izrečno poudaril, da hoče državna banka s tem pokazati možnost, da dobi v najkrajšem času kredit, ki naj bi bil nad vsakim dvomom. Na ta način Nemčija lahko inozemstvu dokaže, da v njej ni

kakor ne vlada gospodarski kaos.

V berlinskih bančnih krogih se pričakuje kot neposredno posledico postopanja nemške državne banke skorajšnji konec prekinjenja inozemskih kreditov. Kredit drž. banke v višini 500 milijonov mark daje možnost priti zopet do inozemskih kreditov, katerih pa ne bo mogoče doseči kot kratkoročne, temveč kot srednje- ali dolgoročne.

Berlin, 8. jul. AA. Vest, da so nemški vodilni finančni in industrijski koncerni ponudili vladi velike kredite pri Nemški eskomptni banki, je napravila na časopisje in občinstvo globok vtis. Večerno časopisje poudarja »aleksoznost inicijative nemških koncernov.« — »ermanias pravi, da se da primerjati čin nemških podjetij edinele z odlično in velikodušno — to ameriškega predsednika Hooverja v vprašanju moratorija. »Achtuhr Abendblatt« objavlja članek, kjer poudarja, da je sklep nemških koncernov posledica Hooverove akcije, ki je vlada nemškemu gospodarstvu novo upanje v bodočnost.

Mussolini pojde v Berlin

Italijanski maneuver proti francosko nemškemu zbliznanju

Berlin, 8. jul. AA. Po nepotrjenih vesteh namerava Mussolini prvič po sedmih letih zapustiti Italijo in posetiti v začetku avgusta Berlin. Pravijo, da bo Mussolini potoval tudi v London. Poučeni krogi ničesar ne vedo o tem. Pravijo pa, da bo Brüning, ko poseti Rim, prav gotovo povabil Mussolinija, naj pride v Nemčijo. V primeru takih povabil je Mussolini delegiral za svojege zastopnika običajno zunanjeja ministra Grandija. Listi ne verujejo, da pride Mussolini v Berlin. Poudarjajo pa, da bi doživel v tem

primeru naravnost kraljevski sprejem. Mussolini bi po teh vesteh rad preprečil sporazum med Nemčijo in Francijo, ki bi brez dvoma še bolj poslabšal položaj fašizma in fašistične Italije.

Stimson v Rimu

Rim, 8. jul. AA. Državni tajnik Združ. držav Stimson bo imel sestanek z zunanjim ministrom Grandijem. Mussolini ga bo sprejel v palači Venezia.

Oboroževanja in mirovni kongresi

Važna mirovna prizadevanja v Bruslju in Londonu - Mir oduisen od bodočega razmerja med Francijo in Nemčijo

Bruselj, 8. jul. fr. Medtem ko slavijo v Parizu uspeh francosko-ameriških pogajanj, ki so razpodela mnogo grozečih oblakov nad Evropo ter uveljavila zmago dolarja v starem kontinentu, se je v zatišju belgijske Akademije znanosti otvoril mednarodni kongres za pospeševanje miru. O miru govorijo danes vsi državniki, toda ti vedno menijo interesiran mir. Važnejši in močnejši so pokreti, očiščeni od vsakih sebičnih razlogov, ki izvirajo iz notranjega spoznanja velike moralne vrednote ali še bolj velikega etičnega zakona, ki predpisuje mir med narodi. Polagoma in trudoma dosežejo tudi ti kongresi svoj namen, ker ustvarjajo med elito vseh narodov nesklajeno navdušenje za apostolstvo miru. Mirovni kongres v Bruslju ima samo ta pomen. Drugega niti noče imeti. Najznamenitejši govor, ki se je do sedaj govoril na kongresu, prihaja od nemškega univ. prof. Quidde-ja. Brez olepšavanja, brez besedičenja, brez platoničnega navdušenja je nemški učejak med glasnim pritirjevanjem kongresistov postavil zahtevo za sporazum med Nemčijo in Francijo za bistvo vsega mirovnega pokreta v Evropi. Vse plemenite sile bi se naj stavile na razpolago temu prizadevanju. Vsak večji nesporazum kjerkoli v Evropi se vedno da razložiti iz nezdravega razmerja med Nemci in med Francozi. Zato naj bi vsi kulturni delavci, vsi politiki, katerim je politika več kakor pa igračkane, vsak v svojem okolišju pripravljali sporazum med tema velikima evropskima narodoma. Zelo zanimivi referati

se naznanjajo za bodoče dne kongresa, kateremu prisostvujejo odlični mošje iz vseh držav Evrope in Amerike. Poročal bom še več ob prvi priliki, ker se mi zdi važno, da katoliški list ne samo registrira ampak z vso vneto podpira gibanja, ki so v bistvu križčanska. — P.

London, 8. jul. os. Zelo značilno je za angleški tisk, da je zopet po dolgem času, kakor na povelje začel razpravljati »poglaviti problem evropske politike«, to je vprašanje, »kako se bosta sporazumila Francija in nemška republika.«. Bitko je otvoril »Observer«, v katerem duhoviti glavni urednik Garwin sam analizira možnosti, kako bi Evropa zopet mogla priti nazaj v zaželjeno zdravo ravnotežje. Mir v Evropi se ne bo nikdar vzdržal s silo, piše Garwin, ampak z ljubeznopolnim prenašanjem drug drugega. — V zvezi s to kampanjo se bo vršil prihodnji nedeljo velik mirovni »pohod« po Londonu, katerega se bodo udeležile vse angleške politične stranke in zastopniki vseh veroizpovedi. Tudi Lloyd George bo osebno nastopil. Politična javnost z velikim zanimanjem pričakuje njegovega govora.

London, 8. jul. AA. Angleška tvornica letal je izročila belgijskim zastopnikom pet bojnih aeroplanov, ki jih je belgijska vlada naročila za svoje vojno letalstvo. Angleška tvornica bo dobavila v celem 45 letal. Aparati so enosedezni, imajo motor s 500 ks. Pri poskusnih poletih so letala dosegla hitrost 352 kilometrov in višino 7000 m.

Zaprli mornarji so delali v temi. Ko je v oddelek polagoma vdirla voda, je Willis svoje tovariše bodril, naj bodo pogumni. Po dveh urah so pokrov toliko dvignili, da se je posrečilo splavati dvema mornarjema na površje. Ker je bil pritisk vode prehud, se je pokrov zopet zaprl. Eden mornarjev je padel, ko so ga rešili, v nezavest in umrl. Oni, ki so ostali v podmornici in brodihi že do kolen v vodi, so ponovno odprli pokrov, nakar so se rešili še drugi 4 mornarji. Poročilo poveljnika zaključuje, da je katastrofa podmornice »Poseidon« ponovno pokazala tradicionalen pogum in prisotnost duha angleških mornarjev.

Kongres profesorjev v Mariboru

Maribor, 8. julija.

V slovesnem in dvignjenem razpoloženju je potekel torkov kongresni večer v unioński dvorani. Uvodno prisrčno pozdravno besedo je izrekel vsem navzočnim ter imenom nekaterim odličnim gostom ravnatelj dr. Tomineš. Sledile so napitnice, ki so jih spregovorili naglašujoč pomen kongresa za blagobit proforskoga stanu, pa tudi za medsebojno spoznavanje in sporazumevanje zastopnik prosvetnega ministra inšpektor Kangrga, okrožni inšpektor dr. Schaubach, ravnatelj Cukovič iz Sarajeva, magistratni svetnik Rodošek, zastopnik mestnega poveljnika polkovnik Putnikovič, Katarina Jovičič, zastopnik trgovskega ministra dr. Babič, ravnatelj Kostič, prof. Muftić iz Sarajeva, ravnatelj Vujič iz Užic, prof. Jeran za ljubljansko sekcijo in drugi. Njih besede so navzočnim sprejeli z burnim aplavzom. Ves večer je neumorno sviral dijaški orkester pod spretnim vodstvom osmošolca Haasa ter so izpolnili odmore z odpevanjem raznih domoljubnih pesmi pod vodstvom prof. Schweigerja vrli Matičarji.

Drugi dan kongresa

Ob napovedani uri je predsednik kongresa prof. dr. Pečovnik otvoril nadaljevanje večeraj prekinjenega kongresa jugoslovenskih profesorjev.

Zelo izbrpna je bila debata, ki se je razvila v zvezi s predlogom osrednjega odbora za spremembo nekaterih členov društvenih pravil. Kot prvi se je oglašil k besedi prof. Serdar iz Zagreba, ki je utemeljeval predlagane spremembe. V glavnem so se brez bistvenih sprememb sprejele po osrednjem odboru predlagane spremembe društvenih pravil.

Sledile so volitve novega osrednjega odbora, v katerega pridejo: prof. Nedeljko Divac kot predsednik, Boško Boškovič in Katarina Jovičič kot podpredsednika, Branko Zivkovič, Djuro Nikolič, Radivoj Knezevič, Nikola Djerić, Darinka Janošević, Radivoj Nenadović kot odborniki; Milan Nedić, Djordje Andjelič, Radmilo Jovanović, Julija Boškovič, Božidar Tomić in Djordje Glumac kot odborovni namestniki. V nadzorstvo pridejo Milan Karič, Danilo Vulović in Jelizar Taristič.

Po volitvah so se sprejele resolucije, ki vsebujejo med drugim sledeče točke:

Da ostanejo neizpremenjena pravila, ki so bila sklenjena v letih 1923. in 1929.; da se v efektivna leta vračuna ves čas službovanja v srednjih šolah; da se čimprej vpelje zakon o sistematizaciji mest; da se čimprej izboljša položaj profesorjev Rusov ter da se v svojih pravih izenačijo z jugoslovenskimi kolegi; da se nastavnikom ob času

ekskurzij prizna pravica za povrnitev potnih stroškov; da se prizna honorar ob času raznih izpitov, kakor do sedaj; da dobijo nastavniki in drugi nameščenci prosvetne stroke pravico do polne penzije po 30 letnem službovanju; da se predloži Nj. Vel. kralju vprašanje šolske terminologije; da se naj strokovne inšpekcije bolje organizirajo in da se te inšpekcije vršijo po vsej državi in končno, da se po posameznih banovinah postavi večje število strokovnih inšpektorjev. V zvezi s temi resolucijami se je sprejel tudi dodatni predlog, da se profesorjem zgodovine in geografije za časa počitnic omogoči za svrhu spoznavanja naše zemlje in ljudstva brezplačno poučno potovanje po vsej državi.

Ob četrta na 12 je predsednik Divac zaključil kongres z zahvalo vsem udeležencem. Po obedu so dragi gostje napravili več izletov v mariborsko okolico, pa tudi na Falo in Rogaško Slatino. Nekateri so šli tudi na Pohorje in Kozjak. Drugi zopet so zvečer odpotovali v Ljubljano, odkoder so se odpravili na Bled in druge gorenske izletne točke. Tekom popoldneva je prof. Baš razkazoval gostom, ki so ostali v Mariboru, razne mestne znamenitosti. Nad prisrčnim sprejemom v Mariboru so bili udeleženci kongresa zelo vzhičeni in bili polni hvale o lepoti slovenske zemlje in slovenske gostoljubnosti.

26462 zdravnikov

iz vseh kulturnih dežel je pisмено priznalo kavo Hag, kofeina prosto zrnatu kavo. Mnogokrat večje pa je število zdravnikov, kateri so dnevno v položaju da priporočajo in predpisujejo kavo Hag. Če hočete varovati srce in živce, — Vaše zdravje, tedaj pijte odslej kavo Hag. Tudi na počitnicah ji dajte prednost. Vsak boljši hotel in restaurant servira na željo kavo Hag.

Proces proti Ljevakoviću in tovarišem

Pred državnim sodiščem za zaščito države v Belgradu se je pričel v ponedeljek dopoldne proces proti Ivanu Ljevakoviću in tovarišem, ki so obtoženi v zvezi z umorom župana Nove Gradiške Andreja Berića in radi terorističnih akcij in propagande. Na zatožni klopi sede: Ivan Ljevaković starejši in mlajši, Ivan Rosić, Ignacij Terihaj, Milan Lukas, Stefan Papis, Adolf Müller, Ivan Jelič, Peter Nožarić, Franc Kušaković in Adam Petranović. — Sodišču predseduje predsednik dr. Arnerić, obtožbo zastopa državni tožilec dr. Gladrov. Prvi dan procesa je bila predvsem prečitana obširna obtožnica.

Drugi dan je bil prvi zaslišan Ivan Ljevaković starejši. Na vprašanje predsednika, če je kriv, je odgovoril obtoženec, da se deloma čuti krivega. Ko je bil odpuščen iz orožniške službe, je po posredovanju dr. Pavelića dobil službo kontrolorja cestne železnice v Zagrebu. Po 7 letni službi je bil odpuščen. Dr. Pavelić je zadnjikrat videl koncem januarja ali začetkom februarja leta 1929. Takrat mu je dr. Pavelić sporočil, da namerava potovati v inozemstvo. Obširno je obtoženi popisal svoje potovanje v Budimpešto. V Gyekenyesu mu je neznan mož, ki ga je spoznal po gotovem znaku, kupil vozovnico v Budimpešto. Na budimpeštanskem kolodvoru se mu je zopet pridružil neki mož. V kavarni si je ta mož vse, kar mu je obtoženec pripovedoval, zabeležil. V prvi vrsti se je neznanec zanimal za Karla Kovačevića in njegovo akcijo. Obtoženec se je nato ponudil, da bo sodeloval v organizaciji emigrantov. Obtoženec je tudi priznal, da je v Budimpešti dobil od neznanca 200 pengov.

Slovenski kurzi na ameriški univerzi

Na Columbia University v ameriških Združenih državah so ustanovili pri slavističnem oddelku kurzi za jugoslovenski kulturi in literaturi, ki bo trajal eno leto in obsegal pet semestrskih tečajev (tri v prvem in dva v drugem polletju). Z organizacijo in predavanji je poverjen naš rojak Andrew Kopal, ki je pred leti prvi seznanil našo javnost s Donu in svetu s Peruškovo umetnostjo. Dva tečaja bosta posvečena jugoslovenski literaturi in kulturi, dva srbo-hrvatskemu jeziku, eden pa slovenski književnosti od Napoleonove dobe do danes. Glavno zaslugo za ta kurzi ima dekan slavističnega oddelka na Columbia University dr. Manning, prijatelj jugoslovenskega poslanika dr. L. Pitamice. Zadnji čas se posebej zanima tudi za slovensko književnost. Pred kratkem je odpotoval v Jugoslavijo in bo prebil letošnje počitnice na Bledu; obiskal bo tudi Ljubljano. Manning nadomešča na Columbia University znanega našega prijatelja dr. Princea, ameriškega poslanika v Belgradu. Napovedujejo se nam za letos tudi drugi obiski odličnih ameriških znanstvenikov, ki so odpotovali pod vodstvom prof. Rogersa v Srednjo Evropo. Tudi g. Andrew Kopal obišče poleti svojo staro domovino, da zbere potrebni material za svoja predavanja.

Novo kopaljšče v Kamniku

Kamnik, 8. julija.

Precej Nevljice je poteklo, da je bilo mestno kopaljšče gotovo. Prerokanje v obč. svetu, izgibanje ali naj se zgradi ali ne in čemu v tolikem obsegu; končno je le zmagal župan g. Kratnar s svojimi uvidnimi odborniki in svetovalci, ki so se zavedali, da je mesto Kamnik brez kopaljšča nemogoče.

Kopaljšče s svojo krasno lego je sedaj dogotovljeno in v nedeljo, 12. t. m. dopoldne bo slovesna otvoritev. Lega kopaljšča se ne more primerjati z nobenim drugim in ne bi mogel nihče lepše najti, kot je baš tu ob Nevljici: sonce obseva kopaljšče od jutra, ko se prikaže izza Starega gradu, pa do večera, ko zaide za Kalvarijo. Kopaljec, ki se solnči, ima diven razgled na Kamniške planine in komur so te previsoke, pa lahko zre v zeleni Stari grad onstran Nevljice.

Kopaljšče samo je dolgo z nedovršnim otroškim bazenom vred približno 85—90 m in široko v dolžini 50 m 17 m, sicer pa omogoča plavanje v daljavo skoro 1 km. Bazena za plavanje ima povprečno 2.10 do 2.30 globoke vode, seveda je najgloblja pod skalnim stolpom, ki so ga nekateri takoj krsili za »stolp smrti«, ki naj bi bil namenjen samomorilcem, češ, ker je voda prenizka.

Preteklo nedeljo so bili na mestnem kopaljšču nekateri ljubljani in plavači Ilirijani, med njimi tudi znani skakač Egon, ki je takoj dokazal, da je možno izvesti vse skoke, ne da bi pri tem tvegal glavo. No, v nedeljo na dan otvoritve bo to ponovno z ostalimi Ilirijani Siharlorim, Stano in Ivo dokazal vsem Kamničanom.

Ilirija priredi 12. t. m. v Kamnik izlet ter pokaže Kamničanom s svojo plavalno sekcijo vso umetnost na vodi, pod vodo in v zraku. Za dan otvoritve vlada veliko zanimanje. Pa tudi Kamničani sami se pripravljajo ne samo na suhem, nego tudi na vodi.

Po Kamniku govore, da se na novem mestnem kopaljšču uče plavati »po kravce«, drugi zopet trde, da se grede »krjaveljence«, nekaterim gre pa že črval prav čedno in se obetajo še dobri plavači, če bodo smotreno trenirali.

Prihodnje leto bodo dogradili še otroški bazen, za katerega letos deloma ni denarja deloma pa obstoja naziranje, da otrokom itak ni treba vsega naenkrat znati in v to znanje spada tudi plavanje, ki ga marsikak Kamničan ni več in če bi kdo »zagala« ga reporter se poborati ne bi mogel, kakšni občutki ga obhačajo.

Razstava dekliških in deskih ročnih del ter risarskih izdelkov na sestrazrednici v Mengšu v dneh 28. in 29. junija 1931.

Zaupnica ptujskemu županu

Zanimiva seja občinskega sveta v Ptuj - Zavrnjeni neutemeljeni očitki „Jugoslavana“ o ptujskem mestnem gospodarstvu

Ptuj, 7. julija.

Dne 6. julija se je vršila seja občinskega sveta, za katero je vladalo izredno zanimanje. To pa radi tega, ker je »Jugoslavan« v zadnjih tednih priobčil serijo člankov o sedanji mestni upravi, ki so poudarjali in govorili o raznih nedostatkih, absolutizmu in o na trilih nogah zgrajeni občinski stavbi. Iz verodostojnega vira je »Jugoslavan« tudi poročal, da namerava odstopiti poleg 2 občinskih svetnikov, ki sta že odstopila, še 8 drugih občinskih svetnikov. Pričakovalo se je vsled tega z ozirom na »verodostojni« vir, da navedenih 8 občinskih svetnikov ne bo k seji in da bo seja nesklepčna. Zdi se pa, da »Jugoslavan« nima najboljši verodostojnih virov, ker se to ni zgodilo. Gospod župan Brenčič je v svojem poročilu ugotovil, da so bili vsi napadi v »Jugoslavanu« tendenciozni in brez vsake podlage. Isto je potrdil tudi občinski svet, ki je soglasno sprejel naslednje predloge gospoda dr. Šala muna:

1. Občinski svet je popolnoma solidaren z delovanjem gospoda župana.

2. Z ozirom na očitke o raznih nedostatkih, absolutizmu in o na trilih nogah zgrajeni občinski stavbi, ki so bili priobčeni v »Jugoslavanu«, kojega se smatra kot poloficijelno glasilo, se banska uprava naproša, da izvrši revizijo poslovanja mestne uprave in občinskega sveta, ako smatra, da slone ti podatki na stvarni podlagi.

3. Občinski svetniki stavijo svoje mandate kraljevski banski upravi na razpolago, ako se ugotovi najmanjša namerna nepravilnost v občinskem gospodarstvu.

Pričakovati je, da bo sedaj banska uprava primerno ukrenila, da se ne bo blatil v javnosti ugled tistih oseb, ki nesebično delujejo v javni upravi.

Izmed obširnega poročila upravnega odseka bi bilo omeniti akcijo za zgradbo železniške proge Ptuj—Sv. Barbara v Halozah—Višnica—Bednja—Lepoglava—Golubovec—Zlatar, katera proga bi ne bila samo iz gospodarskih, ampak tudi iz narodno-obrambnih razlogov nujno potrebna.

Pri poročilu pravnega odseka je bilo šest oseb sprejetih v domovinsko zvezo.

Odobrila se je tudi bilanca mestnega avtopodjetja za preteklo leto. Bilanca izkazuje sicer izgubo okoli 500 Din, vendar je bilo iz poročila razvidno, da bi avtobusno podjetje dobro uspevalo, ako bi javna bremena ne bila tako velika.

Pri tajni seji so se obravnavale osebne zadeve uslužbencev ter se je sklenilo tudi, da se policijsko osebje podvrže primerni praksi, da bo povsem kos svoji nalogi.

Naši organisti zborujejo

Občni zbor „Društva organistov za lavantiško školišo - Zaključek šolskega leta na celjski orglarški šoli

Celje, 7. julija.

Včeraj se je vršil kakor vsako leto tudi letos v Celju občni zbor Društva organistov za lavantiško školišo. Dopoldne je bila javna produkcija absolventov celjske orglarške šole. Izpite jih je napravilo 7 in sicer gg.: Božnik, Petrin, Rojnik, Gajšek, Rimal, Kidrič in Zemljič. Po produkciji so absolventom razdelili spričevala, nakar je celjski opat g. Jurak novim organistom v kratkih besedah orisal njihovo nalogo, ki jo imajo kot organisti na deželi. »Vi greste med naše preproste ljudi kot zglasbeni apostoli. Delajte pridno na polju cerkvene glasbe, pa tudi narodne, zakaj ravno s petjem se najbolj širi ljudska kultura in izobrazba. Končno so šli absolventi še v mestno župno cerkev, kjer so na orglah pokazali svoje znanje in spretnost.

Popoldne so se zbrali organisti v dvorano doma v Samostanski ulici, kjer se je vršil občni zbor. Udeležilo se ga je 30 organistov, kar je za sedanje razmere zelo veliko. Predsednik g. Bervar je otvoril občni zbor in opisal

delovanje društva v preteklem letu. Tajnik g. Klančnik je poročal o tajniškem poslovanju ter o zavarovanju organistov, češ da je sedaj doseženo, da mora biti vsak izkušen organist brezpogojno zavarovan pri pokojniškem zavodu. Vsi navzoči organisti so to dejstvo burno pozdravljali in odobraval.

Pri slučajnostih se je sklenilo, da se še enkrat poskusi s prošnjo, da bi organisti dobili polovično vožnjo. Nadalje se je sklenilo, da stopi društvo v stik z društvom ljubljanske školiše, da obe društvi skupno priredita ekskurzijo po Jugoslaviji. Ob tej priliki bi se vršil koncert v Belgradu in mogoče še v kakem drugem mestu. Končno je bil z navdušenim odobravanjem sprejet predlog, da se pošlje Nj. Vel. kralju Aleksandru udanostna brzojavka.

Društvo organistov za lavantiško školišo se zelo lepo razvija in je upravičeno upanje, da bodo organisti časoma prišli toliko do veljave, da se bo njihovo važno kulturno delo vsaj malo upoštevalo.

železniškim tirom, a brez glave. To je našel kakih 15 m proč v grmovju ob jarku železniške proge. Sodna komisija je natanko pregledala truplo in našla poleg malenkostne vsote le delavsko knjižico, ki se glasi: Ivan Gabrovšek, delavec, rojen 1908 v Godoviču nad Idrijo. Bil je že dalj časa zaposlen v Jugoslaviji, naposled pred nekaj dnevi pri posestniku Ivanu Zaleletu v Stanežičah pri St. Vidu nad Ljubljano. Iz situacije, kako je truplo ležalo, je sklepati, da je najbrže Gabrovšek izvršil samomour, ni pa izključena tudi kaka nesreča. Orožniki v Vižmarjih so uvedli poizvedbe.

Sodna komisija je po končanem formalnostih odredila, da so truplo prepeljali v mrtvašnico v St. Vid, kjer je bil danes tih pogreb. Gabrovšek ba je zapušča sorodnike v Ljubljani, ki so bili danes obveščeni o njegovi tragični smrti.

Smrt delavca

na železniškem tiru

Ljubljana, 8. julija.

Državno tožilstvo je bilo večeraj dopoldne obveščeno, da so pri Mednu na železniškem tiru našli truplo mladega moškega, ki je imelo popolnoma odrezano glavo, a drugače ni kazalo nikakih poškodb. Odrejana je bila sodna komisija, ki je večeraj popoldne odšla na kraj nesreče in izvedla lokalni ogled.

Železniški čuvaj Avgust Istenič, ki je nameščen na postaji, je izvršil v torek ob 3 zjutraj kratak ogled proge od Mednega proti Medvodam. Pri km 92.50 pa je našel truplo, ki je ležalo med

Nesreča ne počiva

Novo mesto, 7. jul.

Pretekli ponedeljek je peljal Alojzij Štrakelj, 32 letni hlapec pri g. Faleskinju v Dolenji Straži, z gospodarjevimi sinom konja, ki je pa precej muhast, napajat. Konj je neprestano poskakoval in hlapec ga je krotil, kolikor je mogel. Naenkrat pa je konj močno poskočil in udaril z zadnjim kopitom Štraklja s tako silo, da je moral iskati pomoči v bolnišnico.

V Tomažji vasi je bil v nedeljo na obisku pri svojih sorodnikih dninar Jože Zalokar, doma iz Ločine pri Novem mestu. Ker se ni hotel ponoči vračati domov, je sklenil, da bo prenočil kar pri sorodnikih. Vlegel se je zunaj hiše v seno in zaspal. Pozno ponoči pa so ga zbudile stopinje neznanega moškega, ki je stikal okrog hiše. To se mu je zdelo sumljivo, zato je vstal, se približal neznanec in ga vprašal, kdo je in kaj hoče. Neznanec pa je brez besede dvignil kol, ki ga je imel v roki. Prvi udarec je Zalokar odbil z roko, drugi udarec ga je pa zadel s tako silo, da mu je zdrsnil palec leve roke. Zdravi se v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji.

V kandijski bolnišnici se zdravi tudi 8 letni Ciril Zagore iz Čadrez pri St. Jerneju. Fantek je kakor ponavadi vsak večer zajahal domačega konja ter ga gnal napajat. Konj pa se je nenadoma nečesa ustrašil, poskočil ter vrgel fantka raz sebe in z zadnjo nogo stopil nanj ter ga močno poškodoval na spodnjem delu telesa.

7 letni posestnikov sin Franc Blažič iz Sel pri St. Petru je gnal živino na pašo. Vsled hudih muh in obadov je začela živina bezljati. Fantek je tekel za neko junico, nasproti pa je pridrvel vol, ki je podrl fanta na tla, ga poškodoval in močno poškodoval.

Zalostna soc. slika pred sodiščem

Avanture mladega polinteligenta

Ljubljana, 8. julija.

Danes se je pred malim kazenskim senatom odkrivala žalostna slika iz okoliščinskega in ljubljanskega življenja. Na dan so prišle manipulacije mladega avanturista, ki je med okoliščini slovel kot velik praktikus v odpravljanju človeškega plodu. Bil je baje med nižjimi sloji sloveč »zdravnik«. Zagovorništvu je predlagalo, da naj bi se razprava vršila tajno iz razlogov javne morale, toda predsednik senata je odredil, da bodi razprava javna.

Na zatočno klop so prišli: elegantno oblačeni, 31-letni bivši uradnik javne bolnice, Josip Lombar iz Zgornje Šiške, dalje 44-letna kmetica Franciška J. iz okolice pod Smarno goro, 35-letna krojačeva žena Franciška J., 34-letna gostilničarka Marija Z. in 32-letni krojaški mojster Henrik P.

Josip Lombar ima na vesti več deliktov. Lani koncem septembra je bil aretiran, ker je bil na sumu, da je ubil in oropal Bosanca Vojnikoviča, ki je po Ljubljani kupoval razno obnošeno obleko in je imel pri sebi mnogo denarja. Prav ob času umora je Lombar razpolagal z večjimi vsotami in vsi zbrani indiciji so kazali na to, da je bil Lombar udeležen pri umoru. Obtožnica sama to navaja in pristavlja, da Lombar zato ni bil tega zločina obtožen, ker indiciji še niso dozoreli. Proti njemu je bila sodna preiskava ustavljena zaradi pomanjkanja dokazov. Med preiskavo pa so prišli drugi Lombarjevi grehi na dan in danes je bil obtožen: a) zločinstva odprave ploda, b) prestopka prevare, c) poskušanje težke telesne poškodbe, d) ponarejanja listin in e) lovske tatvine. Ostali obtoženci so bili soudeleženi samo pri prvem zločinu.

Obtoženec Lombar se je premišljeval in promtno zagovarjal. Ni ostal nobenega odgovora dolžan, a tuintam se je zapletel v logična prosljovja. Deloma je priznal svoje zločine, a navajal tudi olajševalne okolnosti.

Predsednik senata s. o. s. g. Anton Mladič je pri današnji razpravi ubral druge metode za zasliševanje obtoženec. Razpravljal je o vsakem deliktu posebej. Zgodba kmetice je žalostna. V nesreči, ki je bila posledica nedovoljenega razmerja, je zatekla k prvemu obtožencu. Po daljših pomenkih sta sklenila, da jo bo prvi obtoženec odpeljal daleč na Gorenjsko med kmete in to na Jezersko. Odsla sta sredi februarja in se najprej ustavila v Kranju, od tam pa krenila na Kokro. Kmetica Francka je najprej povedala, da jo je obtoženec v neki koči tepel in da mu je morala dati denar na »posodo«. Spraviti jo je hotel na Jezersko, češ, da ima tam bogato teto, kjer bo lahko

ostala. Sama ne ve, koliko mu je dala, ker se ga je bala in se je vsa tresla.

Tretja obtoženka se je prav tako zatekla k Lombarju zaradi odprave plodu in sta bila zadnja dva obtoženca pomagača.

Nadalje je bil prvi obtoženec udeležen pri ponarejanju listin, s pomočjo katerih je prišel do denarja. Ustrelil pa je pri Klečah tudi enega zajca brez dovoljenja in je sploh hodil na lov. Naposled je bil obtožen, da je že leta 1926 med opoldanskim viharjem 14. julija streljal na svojo sorodnico Apolonijo Setino, ko je šla mimo hiše. Baje je bila Apolonija zadeta od zadej toda tako, da je šibra le oprasnila njen predpasnik. Ostale priče niso mogle ničesar bistvenega izpovedati, obtoženec sam pa je priznal, da je mogoče res streljal, toda ne v svojo sorodnico.

Zaslišanih je bilo nad 20 prič, ki so pojasnile nekatere okoliščine. Ob 2 popoldne je bila razprava prekinjena. Za razpravo je med prebivalci Zgornje Šiške vladalo veliko zanimanje in so bile klopi za občinstvo prav primerno zasedene.

Mali senat so otvorili: s. o. s. g. Anton Mladič, sodnika sta bila: s. o. s. dr. Zelezinger in s. o. s. dr. Štrukelj. Javno obtožbo je zastopal namestnik drž. tožilca dr. Fellacher, a obtožence sta branila: dr. Lokar in dr. Pirč.

Na popoldanski razpravi sta najprej govorila branitelja. Po daljšem posvetovanju je ob 17.30 predsednik senata razglasil

sodbo,

ki je bila v glavnih točkah prav mila. Obsojeni so bili:

Jos. Lombar zaradi prevare, odprave plodu, ponarejanja listin in prestopka tatvine na 20 mesecev robije, na 660 Din denarne kazni, v plačilo odškodnine 80 Din zakupnik lova Bogdanu Žiliču in v izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo 2 let. V kazen se mu šteje preiskovalni zapor od 29. novembra lani. Ostali obtoženci so prejeli manjše kazni, in sicer Franciška J., kmetica, 14 dni zapore zaradi lažnega pričevanja, izvršitev pa se odloži na 2 leti, tretja obtoženka Franciška J. na 1 mesec zapore, v kazen se ji šteje preiskovalni zapor, četrta obtoženka Marija Č. na 20 dni zapore z odložitvijo za 2 leti. Peti obtoženec je bil popolnoma oproščen obtožbe. Zaradi 3 deliktov je bil oproščen tudi prvi obtoženec.

Državni tožilec je prijavil glede prvega obtoženca priziv zaradi preizkne kazni, a prvi obtoženec si je pridržal izjavo. Ostali so sodbo sprejeli. Razprava je končala ob 18.

Celje

CELJSKI PEKI OPROŠČENI TUDI V DRUGI INSTANCI

Državni tožilec v Celju je vložil priziv na okrožno sodišče v Celju zaradi oprostite celjskih pekov glede obtožbe po § 382. kazenskega zakona pred okrajnim sodiščem v Celju.

Okrožno kot prizivno sodišče je v nejavni seji v sredo 1. t. m. potrdilo v polnem obsegu sodbo okrajnega sodišča v Celju, sklicevaje se na razloge prvoinstančnega sodnika s pristavkom, da §§ 66. in 67. zakona o notranji upravi dajeta le navodilo o ciljih uprave (pospeševanje občne blaginje, kulture itd.), ne normirata pa pravice banke uprave maksimirati cene brez postopanja, predvidene v § 51. obrtnega reda. Ta določba namreč odreja pravico banke uprave v posebnih okoliščinah maksimirati cene, toda šele po zaslišanju kompetentnih činiteljev, v predmetnem primeru občine Celje, Celje-okolice, Obrtne zbornice v Ljubljani in Pekovske zadruge v Celju.

S to rešitvijo seveda ni rešeno vprašanje, če se ne bo uvedlo proti pekem postopanje zaradi prekrška po zakonu o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije.

Ta sodba pa utegne imeti še druge posledice. Verjetno je namreč, da bo z ozirom na dve kontradiktorni sodbi v Mariboru (obsojda) in v Celju (oprostitve) vložil vrhovni državni tožilec v Zagrebu pri kasacijskem sodišču v Zagrebu pritožbo v varstvo zakona po § 41. zakona o kazenskem postopanju, tako da bi bila potem razveljavljena ali sodba masekorske ali pa celjskega okrožnega sodišča. Vsekakor pričakuje javnost z zanimanjem nadaljnji razvoj tega judicijalnega spora.

*

Slavnostna otvoritev Obrtnega doma v Celju se vrši v nedeljo 19. t. m. pod pokroviteljstvom g. bana dr. Marušiča.

Poškodbe in nesreče. Čevka Ivan, 73 letni preuzitkar pri Sv. Miklavžu pri Vrnskem je padel v torek 7. t. m. predpoldne s česnje, pri čemer je dobil težke notranje poškodbe in si obenem izpahnil desno nogo v kolku. — Krempuš Angela, 29-letna postrežnica, stanujoča v Prešernovi ulici 21, se je pri seknanju drv vseskala v levo roko. — Marija Špek, 82 letna občinska reva iz Luč, je pri kuhanju 7. t. m. zvrnila nase kotel vroče vode in se pri tem oparila po vsem telesu. — Gračnar Pavel, 38 letni tesar iz Medloga, je pri delu v Topolščici v sredo, 8. t. m. padel iz stavbnega ograjda ter si prebil lobanjo in težko ranil po hrbtu.

Poskus samomora. Artnak Ivan, 31 letni posestnik iz Zadrži pri Šmarju, je v torek zvečer izpil v gostilni Berger steklenico lizola in si prezezal z nožem trikrat desno stran prsi. Rešilni avto ga je prepeljal v bolnišnico, kjer so ukrenili vse potrebno, da ga obranijo pri življenju in je danes izven nevarnosti. Dejanje je storil, kakor je razvidno iz poslovnega pisma, zaradi družinskih razmer.

Dan Rdečega križa v Celju bo v soboto, dne 11. t. m. Od 6—8 zvečer bo v mestnem parku koncert tukajšnje vojaške godbe. Vstopnina 2 Din. Dohodek tega dne je namenjen oskudovaneem po toči v Dramljah in v Šmartnem v Rožni dolini. Pridite v osvežujoče zelenje mestnega parka z zavestjo, da vsak s svojo navzočnostjo pomaga lajšati bedo nesrečnikov. V isti namen se bodo prodajale evetice med koncertom in v nedeljo 12. t. m.

Smrtna kosa. V Prešernovi ulici 18 je umrla v torek 7. t. m. 45 letna zasebnica Hasenbühel Irena. Naj v miru počiva!

100 dinarski bankovci je izgubila v četrtek 2. t. m. Zagar Ana iz Zavodne št. 85. Najditelj naj ga blagovoli oddati pri mestni policiji.

Trbovlje

Tabor Kerkovih družin se vrši v nedeljo 12. t. m. pri Sv. Jederti nad Laškem. Tabor je namenjen vsem krščanskim mislečim delavcem. Udeležite se ga polnočestveno, pripravite tudi svoje družine. Odhod iz Trbovelj ob pol petih zjutraj od rudniške restavracije. Na taboru bo preskrbljeno tudi za cenen prigrizek.

Ljubljana

Za razširjenje ljubljanskih bolnišnic

Ljubljana, 8. julija.

Potreba po razširjenju ljubljanskih bolnišnic je postala že tako pereča in javna kritika nezonskih razmer v teh bolnišnicah že tako pogosta, da se je centralna vlada v sporazumu z bansko upravo odločila, da načne to vprašanje in ga skuša na dovoljen način rešiti. Jutri pride v Ljubljano načelnik ministrstva za narodno zdravje dr. Milovanovič, naker se sestane komisija pod vodstvom pomočnika bana dr. Pirkmajerja. Poleg dr. Pirkmajerja in dr. Milovanoviča bodo tvorili komisijo še

načelnik oddelka za narodno zdravje v banski upravi dr. Došak in uradniki vseh ljubljanskih bolnišnic. V pošteve za razširjenje pridejo: Splošna bolnišnica, bolnišnica za ženske bolezni in bolnišnica za duševne bolezni Ljubljana-Studenec. Komisija prične svoje delo ob 10 v splošni bolnišnici. Po ugotovitvi razmer v splošni bolnišnici bo komisija nadaljevala delo v ženski bolnišnici in nato še na Studencu. Težko verjetno, če bo komisija mogla izvršiti svoje delo v enem dnevu in bo delala najbrže dva dni. Po zaključku komisionalnega oglada bo izdan najbrže uradni komuniké.

Pred velikimi tlakovalnimi deli

Ljubljana, 8. julija.

Ljubljana je sedaj pred pričetkom velikega tlakovalnega dela. Prihodnje dni, najbrže še ta teden, prično tlakovati Masarykovo cesto, ki bo kakor znano, tlakovana na račun kaldrminskega fonda. Sedaj že pripravljajo planu za tlakovanje. Tlakovan bo odsek od Resljeve do Šmartinske ceste, in sicer z drobnim tlakom iz pohorskega granita. Tlakovati prično najprej pri Šmartinski cesti.

Druge veliko tlakovalno delo bo tlakovanje nove Vilharjeve ceste. V območju bolnišnice za silo se je kanalizacija že izvršila do posestva lesne tvrdke »Ilirije« (Škrbec in Bartol). Sedaj se dela kanalizacija iz kurilnice ter se bo potem zasula jama, kamor se sedaj odteka voda iz kurilnice. Materijal za ta dela že vozijo tja, tako drobn tlak

in po nekaterih mestih je deponiranih tudi precej robnikov. Carinski objekti so že v zgradnji znatno napredovali, izvzemši upravno poslopje in skladišče. Že v avgustu pa prično še z ostalimi deli in tedaj bo pač treba zapreti Dovozno cesto. Malo koeljičveje bo s Šmartinsko cesto. Ta cesta je za promet zelo važna in se bodo morali s tlakovanjem zelo požuriti.

Od ostalih del naj omenjamo, da sedaj tlakujejo Gradišče, ki bo tlakovano tudi z drobnim tlakom, izvzemši tramvajski pas, ki bo tlakovan z regularnimi kockami. Gledališko ulico so že pred dnevi končno le predrli pri znani soteski proti evangelijski cerkvi in tudi že kanalizirali. V Bolgarski ulici pa delajo škarpo z ograjo ob bivšem Pavškovem posestvu, tako da morejo cestišče pravilno nasuti do nivoja.

Truplo I. Kosija so našli

Ljubljana, 8. julija.

V nedeljo smo poročali, da je Sava pri Ježici v soboto zopet zahtevala novo žrtev, in sicer 20-letnega Ivana Kosija. Kosi je v soboto, okoli 1 plaval kakšnih 200 metrov nad Štirnovim kopališčem, ko ga je naenkrat pograbil krč in je Kosi izgubil v vodi. Pomagati mu ni mogel nihče. Njegovo truplo pa so našli šele danes dopoldne nekoliko pod Štirnovim kopališčem. Truplo so kopalci potegnili iz vode, županstvo Ježice pa je o tem obvestilo Kosijevega očeta, ki je strojniki v Narodni tiskarni. Še dopoldne se je vršil komisijonelni ogled, ki mu je prisostvoval tudi oče g. Kosi, naker je bilo truplo prepeljano v mrtvašnico.

Pokojni Ivo Kosi je bil uslužben kot praktikant pri inž. Jelačinu. Dovršil je z odličnim uspehom dve obrtni šoli in je bil zelo nadarjen mladenič. Kosijevo družino je podoben udarec zadela že l. 1917., ko je 3 letna hčerka padla v Gradščico in utonila. Težko prizadeti in užaloščeni rodbini naše sožalje, pokojniku pa naj sveti večna luč!

*

Zionisti na motornih kolesih. Včeraj ob 11 dopoldne je prispelo iz Zagreba 11 motociklistov. Ti motociklisti so člani zionističnega delavskega športnega kluba Apol (Delavec) v Jeruzalemu in so z motornimi kolesi prepotovali Sirijo, Turčijo, Bolgarijo, Grčijo in Jugoslavijo. Doma so iz Poljske in Rusije, žive pa že dolgo v Palestini. Motociklisti so se zglasili v Avto-klubu v Kazini, nato pa so se takoj odpeljali dalje proti Postojni. Potovali bodo namreč čez Italijo v Švicco, kjer se bo vršil zionistični kongres v Bazlu. Vodi jih tajnik delavskega sveta v Jeruzalemu g. Finkelstein. Z Bazla bodo vozili še po Franciji, Angliji še po Franciji, Angliji, Nemčiji in Avstriji, kjer se udeležijo delavske olimpijade. Do Ljubljane

so prevozili 6000 km, nameravajo pa prevoziti skupno 22.000 km.

Cevljarska zadruga v Ljubljani naznanja interesotom, da se bo vršila prihodnja pomočniška preizkušnja koncem meseca julija. Tozadnevne prijave se sprejemajo najkasneje do 20. tm. v zadrugi pisarni Hrenova ul. 4 — Načelstvo.

Velika tatvina denarja v vlaku. Ljubljanski policiji je prijavil Ivan Novak iz Ljubljane veliko tatvino denarja, ki se mu je pripetila v vlaku. Peljal se je z brzovlakom iz Podrožca v Ljubljano in mu je med vožnjo izmaknil nekdo denarnico, v kateri je bilo 3.550 francoskih frankov ter 200 Din. Franki so bili: 5 bankovcev po 500, 10 bankovcev po 100 in en bankovec po 50 frankov. Ni izključeno, da je Novak denar izgubil in ga je našel nepošten najditelj.

Male tatvine. Akademik Dušan Mučibabič je prijavil, da mu je nekdo na Savi na Ježici ukradel srebrno moško uro in 50 Din denarja. Mučibabič trpi 350 Din skode. — Ovadena je bila neka delavka iz Kozarji, ker je svoji tovarišici Mariji Štebletovi ukradla denarnico s 560 Din denarja — Dalje je bil ovađen neki delavec, ker je ukradel svojemu tovarišu Slavku Saplju na Cesti v Mestni log 200 Dfn vredne čevlje. To je vsa včerajšnja policijska kronika. (Ali je še ni dovolj? — Op. stavca.)

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy, ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

FOTOAPARATE

svetlovnih tvrdk Zeiss-Ikon Rodenstock, Voigtlander, Weita, Certo itd. ima vedno v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Zahtevajte cenik! —

Maribor

Med udeleženci prof. kongresa se nahaja tudi dr. Čubrilovič, soudeleženec pri sarajevskem atentatu. Nastavljen je na beigradski univerzi in se bavi v poslednjem času z raziskovanjem virov k bosanskemu uporu leta 1875.

Maribor na razstavi mest Dravske banovine. Poročali smo že o razstavi slovenskih mest v Ljubljani in osnovanju posebnega pripravljalnega odbora v Mariboru z mestnim županom dr. Juvanom na čelu. Zelo zanimiv in precejšen del razstave bo tvoril zgodovinski oddelak, kjer bodo razstavljene znamenite starine. Vendar se obilo starinskih predmetov nahaja še v zasebnih rokah kakor stare slike, noše, meščanske uniforme, cehovske listine, pečati, staro orožje, slike znamenitih mož, staro pohištvo itd. Vse te naproša mestno načelstvo, ki bi hoteli pripomoči k res dostojnemu uspehu, da jih blagotono prepustijo v razstavne svrhe. Odbor prevzame za vse popolno jamstvo. Vsak predmet bo razen tega itak zavarovan. Ustmene in pismene prijave se sprejemajo vsak delavnik od 8—12 na mestnem gradbenem uradu, prvo nadstropje, soba št. 1, in to najpозnejše do 18. t. m.

Pravilno je to. Inž. Keršič se je ponudil tukajšnjemu okrožnemu sodišču, da izvežba brezplačno posamezne sodnike v šofiranju, katere večšina je zlasti pri raznih obravnava, ki se tičejo avtomobilskih nezdov, prav posebne važnosti z ozirom na možnost razsojanja. V letošnjem tečaju bo inž. Keršič izvežbal dva sodnika, vsako prihodnje leto pa po enega. Spodbudno podjeto inž. Keršiča je treba vsekakor najtopleje pozdraviti.

Sodni odmevi k svojejfasi rubeži na mariborskem odru. Tedaj smo že poročali, ko je prišlo za kulisami na mariborskem odru ob priliki letošnjega gostovanja Marice Lubejeve v »Cardaški knjevinje« do rubeži, ki jo je hotel izvršiti mariborski odvetnik dr. Komavli. Takrat je bilo prišlo na mariborskem odru do hrupnih prizorov. Včeraj se je vršila pri tukajšnjem okrajnem sodišču na tožbo imenovanega odvetnika razprava proti gledališkima igralcema Vladimirju Skrbnišku ter Marici Lubejevi ter blagajničarki mariborskega gledališča Mariji Čebulce. V obtožnici se navaja, da gre v predmetnem slučaju za onemogočenje rubeži, ki bi se imela izvršiti nad Marico Lubejevo. Skrbnišek je bil oproščen v zadevi obtožbe, da je oglašal odvetnika dr. Komavlija; razsodba se je gledalo ostalega glasila: Marica Lubejeva se obsoja in contumacia na 240 Din denarne kazni, v slučaju neiztirljivosti na 4 dni zapore, pogojno na eno leto; V. Skrbnišek na isto kazen, pogojno eno leto; Čebulčeva ravnotako, toda nepogojno. Za obravnavo je bilo opaziti v mariborskih družabnih krogih razumljivo zanimanje.

Zdravniška služba za revne sloje. Občinskimi uradom in revnim slojem zdravstvenega okrožja Maribor levi breg, se tem potom naznanja, da vrši zdravniško službo za revne sloje začasno dr. Ivan Zorjan, okrajni zdravstveni referent, v uradnih prostorih okrajnega načelstva v Mariboru soba št. 42. družo nadstropje, in sicer od 10—12.

sicer pa od 14—16 na svojem stanovanju. Aleksandrova cesta 11, prvo nadstropje, kjer se naj revni bolniki tega okrožja predstavijo osebno ali pa izrazijo svoje želje za eventualni obisk na domu.

Zanimive številke. V Mariboru je: 429 konj, 357 govedi, 357 svinj, 138 ovac, 5014 komadov perutnine, 30 čebelnjih panjev. Mariborske kravo so dale v letu 1930 2982 hl mleka. Mariborske kokaši pa so znesle v istem letu 255.002 jajca.

Imajo ga. Svoječas smo poročali o pobežu kaznenca Mehmeda Ramoviča iz posestva Srečka Robiča v Limbušu. Za beguncem doslej ni bilo nobenega sledu. Predvčerajšnjim pa so ga zajeli v bližini Siska, obožorenega z ukradeno paznikovo puško ter vsega izžepanega. Takoj so ga prepeljali v hotel »Hohnjec«, od koder mu ne bo lahko uiti.

Pod voz je prišel 39 letni posestnik Ignacij Senekovič iz Vukovskega vrha. Do nezgode je prišlo zaradi tega, ker sta konja nenadoma zdrljala in se ob nenadnem sunku ni mogel Senekovič vzdržati na voz v ravnotežju. Pri padcu je dobil občutne poškodbe na glavi in hrbtu. Odpremili so ga v mariborsko splošno bolnišnico.

Nevarna ženska je tridesetletna Pepca L. iz Jablanca. Včeraj so jo aretirali. Zensče ima na vesti, da je meseca januarja t. l. izvabilo neki tukajšnji manufakturni tvrdki raznega blaga v vrednosti 1288 dinarjev, trdeč, da ima brata, ki je hišni posestnik; pod isto pretvezo je izvabila od nekega tukajšnjega krojača že pred enim letom siv nov površnik v vrednosti 1000 dinarjev. Izdaja se pod raznimi imeni kakor Krajnc in Ribič, nastopi nekje službo in preko noči izgine pusteč za seboj vidne sledove svoje bolestone dolgoprstnosti.

Na včerajšnji trg so pripeljali kmetje šest vozov krompirja in čebule, razen tega 2 voza črešnje. Prodajali so krompir (letošnji) po 3—5, ližol strožji 5—6, grah 4—5, glavna solata 0,50—2, karfijola 2—6, paradizniki 6—8; nadalje črešnje 1,50—2,50, prva jabolka 5—6, bruske 3—5, jagode 6—8, borovnice pa 1,50—2 Din za liter.

Hee bo. In sicer v soboto ob 18, ko se preizkusijo na zelenem polju mariborski nogometni sodniki in sportni velmožje, ki sedijo v MO. Kdo bo nadvaldal? Velmožje od MO si ne delajo nobenih skrbi; zatrjuje se namreč, da bodo vse skupaj čisto enostavno razveljavili za slučaj, da bi doživeli poraz...

Gradbena dovoljenja so se podelila na torкови seji mestnega sveta sledečim proslileem: Ivan Benžik, za zgradbo gospodarskega poslopja v Cvetlični 9, Jožef Holzappel za zgradbo prtilične stanovanjske hiše v Aljaževi ulici ter Zavod šolskih sester za zgradbo podzemeljskega hodnika. Uporabno dovoljenje pa so dobili Eliza Wolf za zgradbo enonadstropne stanovanjske hiše v Cankarjevi 32, Stanko in Ivanka Kocbek pa za zgradbo enonadstropne stanovanjske hiše v Kersnikovi 12.

Naročajte Slovence!

Eksplzija v kamnolomu

Ljubljana, 8. jul.

Danes so v ljubljansko bolnišnico pripeljali 26-letnega minerja Karla Horvatuša, ki je delal v Mihelčičevem kamnolomu v Zagorju ob Savi. Horvatuš je danes dopoldne razstreljeval kamenje v kamnolomu s tem, da je zažgal mine. Ena mina se je prehitro vnela in eksplodirala. Horvatuš je dobil zelo težke poškodbe na glavi in je njegovo stanje resno.

Svojega strica umorila

Zagreb, 8. julija.

Poročali ste že na kratko o zagonetnem umoru v Srebrnjaku tik Zagreba, ki je bil izvršen v noči od nedelje na ponedeljek. Zagrebški policiji se je v 24 urah posečilo, da je pojasnila ta grd zločin, ki se je od začeta zdel tako skrivnosten. V zgodnjih jutranjih urah v ponedeljeku so našli 60 letnega posestnika Antona Repovečkega v njegovem malem stanovanju mrtvega na postelji ležečega. Imel je težke rane. Njegova nečakinja Cilka Turk in njen mož Andrej, doma iz Zaboka v hrvaškem Zagorju, katere je stari pred delj časom vzel k sebi, da ne bi bil sam v hiši, sta izpovedala, da v kritični noči nista ničesar sumljivega čula iz sobe starega Antona. Ze ta izpoved je vzbudila sum, posebno že, ker njuna soba neposredno meji na sobo umorjenega. Pred umorom Antona se je očividno vršil srbit boj, katerega sta Turkova brez dvoma morala slišati.

Kriminalni uradniki so se ves dan trudili, da bi pojasnili ta umor. Oba Turkova so pod težkim sumom prišli in podrobno zasliševali. Pri tem sta se zapletla v velika protislovja.

Najprej sta oba tajila. Ko so pa indiciji postajali vedno težji, sta končno priznala. Najprej je priznal Andrej Turk in pozneje pri posebnem zasliševanju tudi Cilka Turk, da sta sama starega Repovečkega ubila s kladivom. Stari stric je družino Turk z obljubo, da ji bo svoj čas zapustil posestvo, sizzabik iz Zaboka v Zagreb. Pozneje sta zakonca Turk uvidela, da stari ne misli resno s svojo bljubo, ker je zadnji čas celo začel zidati vilo. Ta bi se imenovala po njegovih ljubimki »Ljubice«. Ko je Repovečki resno mislil na ženitev in tako vse lepe načrte Turkovih za bodočnost prekrizal, so se pričeli prepri. Tudi preteklo nedeljo ponoči, kmalu nato, ko se je Andrej Turk vrnil iz Zaboka, je prišel domov tudi stari Repovečki, popolnoma pijan. Po hudem prepriju je družino zapodil iz hiše. Temu sta se oba Turkova uprla. Repovečki je odšel od doma, pa se je zopet vrnil in je obema grozil, da ju bo vrgel ven. Tudi proti Turkovim otrokom je Repovečki vedno surovo nastopal.

Ko je kakor navadno Andrej Turk staremu Repovečkemu hotel sezuti čevlje, ga je stari z nogo sunil prof. Vsi led tega se je Turkova žena, ki je ravno zraven prišla, tako razjezila, da je s kladivom, ki ga je držala v rokah, starega večkrat udarila po glavi. Istočasno se je tudi Turk vrgel na starega in ga pričel daviti. Z udarci s kladivom je bil Repovečki kmalu ubit. Nato sta šla oba na cesto in sta pripovedovala, da je stari nenadoma umrl.

Tri male otroke Turkove so začasno spravili v otrošišnico. Bratje morilca Turka so izjavili, da so pripravljani vzeti vse tri otroke za svoje.

Hrastnik

Pri novi šoli so se začela stavbna dela. Kmetije iz Praprotna so upali, da bodo prodali in vozili pesek za šolsko stavbo, vendar se sliši, da je bilo to veselje prezdonoje. Utegne se zgoditi, da naša dolina ne bo od te stavbe ničesar zaslužila.

Obrtne zadeve. Preteklo nedeljo je imela zadruga krojačeva v Trbovljah vajeniško preizkušnjo, čevljarska pa v Hrastniku. Obe zadruzi sta imeli svoj čas skupno oblačilnico, čije odbo se je leta 1928 izrekel za ločene obrtne zbornice. Danes sta obe zadruzi, ki štejeta skupno 270 članov, odločno za skupne zbornice.

Princ med vohuni

Sreči julija 1918 je prteresla Nemčija nepričakovana vest. Princ Joachim, Viljemov najmlajši sin, se je ustrelil v svoji potsdamski vili. Uradne vesti so na kratko omenile, da niso zvedele preiskovalne oblasti ničesar o vzrokih tega samoumora. Šele zdaj, po 11 letih, je pojasnil ta tragični dogodek na temelju javnosti poprej nedostopnih podatkov Robert Boucar. v novi knjigi »Les dessous des archives secretes« Paris, 1931.

Januarja leta 1918 je poslal francoski generalni štab na Špansko zanesljivo vohuna številka C-25 (njegovo ime je še vedno uradna skrivnost), da bi opazoval in po možnosti preprečil vedno živahnejše delovanje nemških zaupnikov v Madridu. C-25 je pobegnil preko

vežbališču, kjer se je dnevno potikal med letali! Kmalu je postal naravnost domač z vojaki, ki jim je vedno postregel s cigaretami. Zvečer se je preoblekel in se kot ugleden tujec vrnil v Palais d'Orsay, kjer je mislil vratar, da deluje španski gost za Rdeči križ. A naposled se je le zanimal neki kapitan za zgovornega narednika, ko je čul, da ogleduje ta novi motor. Stopil je že k njemu, a spotoma ga je zadržal drugi častnik. — Počakajte! — je velel naredniku. Slednji je seveda izbral trenotek, planil ven iz hangarja, se z vlakom odpeljal v Aubervilliers, se nato ves dan potikal po Parizu, da bi ušel slučajnim zasledovalcem in se ob 11 ponoči zglašil pri vodji oddelka generalnega štaba na ulici St. Germain. Zaspani polkovnik se od kraja ni spomnil na njegovega nastavljenca C-25, ker je mislil, da je bil ustreljen na španski meji. A ko je zvedel o zadevi z letalom, je postal pozoren. Generalni štab je tekom treh dni vohunu pripravil seveda nedolžno risbo dozdevnega stroja, vprizoril tatvino, in se je don Miguel s svojim plenom povrnil v St. Sebastian.

General Schulz je bil sicer vesel uspeha, ter je vohunu takoj izplačal 5.000 peset nagrade, a mu očitno potr naznanil, da mora prevzeti novo, še odgovornejšo nalogo. Opažovali smo vaše početje in se prepričali, da vam lahko popolnoma zaupamo. A doletela nas je grozna nesreča. Mladi, prenapeti princ se je naveličal strelskih jarkov in si zazelel vohunskih pustolovščin. Zdaj so ga ujeli Francozi nekje v zapadnih departementih in zaprli v ječo. Ne smem vam izdati njegovega pravega imena in povem samo, da je imel izkaznice z imenom Oto Zimmermann. Tu imam cesarjevo osebno pismo, ki mi nalaga dolžnost, naj na vsak način Hohenzolernsko hišo rešim nezasižane sramote. Saj bo princ ustreljen kot vohun, če ga vi ne boste rešili. Tu imate ček na 100.000 peset, a zahtevajte vse, kar hočete: zasuli vas bomo z zlatom, samo rešite ga! — C-25 je takoj planil na kolodvor. Dva dneva pozneje je že bil v Parizu na ulici St. Germain. Novica, ki jo je prinesel, je bila tako pomembna, da so jo javili Višjemu vojnemu svetu...

V teh dnevih, aprila leta 1918, se je vršila ljuta bitka za Pariz, in je bila antanta v najodgovornejšem trenotku naravnost brez moči. Navadno je prejemale preko švice in drugih neutralnih dežel poročila o dnevnih nemških ukrepih. A koncem aprila je nemški štab nenadno nekje ujel popolno listo britskih pa fran-

Gospa Wilson ob prihodu v Poznanj, kjer se je s svojo hčerko udeležila odkritja spomenika pokojnemu predsedniku Združenih držav. Gospo so sprejeli zastopniki poljske vlade in osebje ameriškega poslaštva.

meje kot razcapan, vinjen uskok. V njegovi vojaški izkaznici je bilo zabeleženo, da je prestal večmesečni zapor kot socialist, ki je tovarišem prigovarjal, naj ne gredo na fronto. Ušel je, kakor je bilo domnjeno iz ječe v obmejnem kraju Hendaye, in komedija je postala na videz po vsem resnična, ker ga je obstreljevala francoska obmejna straža, ki ni nič vedela o ogleduhovi nalogi. C-25 je bil celo lažje ranjen, se pri Špancih legitimiral kot pacifist in trgovski potnik, sin francoskega očeta in španske matere, ter dobil dovoljenje za bivanje na španskem ozemlju. Nemški zaupniki so kmalu postali pozorni na njegovo zgodbo. Ko so se prepričali, da je C-25 brez zaslužka, so ga namestili v svoji barcelonski tiskarni, ki je širila med francoskimi vojniki antanti sovražne letake. Naposled je bil poklican v kopalnice San Sebastiano h generalu Schulzu, vodji nemške špijonaže, in po daljšem zaslišanju so ga najeli za vohunstvo na Francoskem, češ, da je nemška zmaga edina pot k miru. Predložili so mu prisego, ki je dejala, da bo smatral zdaj Nemčijo za svojo edino domovino. Ko se je hotel podpisati s črnilom, mu je rezko pripomnil Schulzejev tajnik, stotnik Kapfenberg, da veljajo za ta korak drugi predpisi. Zavihal je vohunu rokav, ga z drobnim nožem zbadel v roko in z novim, zlatim nalivnim peresom ujel kapljico krvi: — »Tako... zdaj pa podpišite!«

Naslednji teden je odpotoval C-25 kot priletan Španec Miguel de Palencia, delegat Mednarodnega Rdečega križa, v Pariz, da bi posredoval v korist vojnih ujetnikov pa invalidov. Ustavil se je v sijajnem hotelu Palais d'Orsay in skoro tri tedne obiskoval pariške muzeje pa gledališča. Tako mu je bilo predpisano. Naposled je nekdo v foyeru srečal mladeniča, ki je prosil malo ognja za cigareto. Čim mu je postregel, je občutil, da mu je tujec vtaknil pod rokavico papirnato kroglico. Dvignil je nato klobuk in se odpeljal s prvim avtobusom, ki se je ustavil poleg gledališča. Ko je senor Miguel doma zavrnil papirček, je videl, da mora čimprej v San Sebastiano dostaviti načrte novega letalskega motorja, ki je pravkar dospel iz tovarne na neko pariško vežbališče. Prihodnji dan je na starini kupil uniformo letalskega narednika in se v tej novi podobi naselil v malem predmestnem hotelu. Nihče ga ni legitimiral na

Iz zadnjega boja med Hooverjem in Lavalom. (Če obrneš sliko, je položaj obraten.)

coskih plačancev na Nemškem. V teku nekoliko dni je prijel in ustrelil stotine ogleduhov. Zavezniki so ostali brez poročil. Kdo bi jim na novo vpostavil uničeno vohunsko omrežje? V tem trenotku je prihitel C-25 s svojo novico. Francozi, ki so zvedeli, da se skriva pod imenom ujetega Otona Zimmermanna Viljemov najmlajši sin, princ Joachim Pruski, so takoj priredili gledališko napet načrt za beg visokega jetnika. Če bi ga ustrelili, kaj bi imeli od tega? Sklenili so drugače izrabiti sijajno priliko.

Ko je ponoči francoski vojni sodnik nagovoril mladega plavalčeskega jetnika v njegovi celici »Visočanstvo«, je slednji od kraja tajil svoj naslov. A sodnik mu je povedal, da deluje po naročilu generala Schulza in princu izročil vr

pa drobno pilo. Ob štirih zgodaj se je spustil princ po vrvi iz zamreženega okna in zlezal preko zida na ulico. Sodnik ga je čakal v avtomobilu z ugašeno lučjo in ga odpeljal naravnost k senoru Palenciji. Slednji je brzojavil ob 5 zgodaj v St. Sebastian: »Vaše blago ukrcano. Pošiljatev kmalu sledi. Miguel.« Nekoliko dni pozneje sta dospela senor delegat in njegov novi »tajnik« na Špansko, kjer ju je sprejel nepopisno vesel Schulz. Naznanil je princu, da mora nazaj na Nemško, čim bo dospela javljena podmornica. Princ je odgovoril, da je pripravljen in Palenciji dodal, da hoče z njim zamenjati ulogo: imenoval ga je za svojega tajnika, da bi izkazal hvaležnost onemu, ki mu je rešil življenje... Nemški častniki so pet noči čakali na podmornico sredi samotne obale, kjer so nakopičili zalogo živeža in kuriva. Naposled se je prikazala v megli črna pika. Kapitan podmornice je princu prinesel Viljemovo pismo. Mornarji so v naglici natovorili njegov čoln, da bi veslali k podmornici, slednja je bila zasidrana v daljavi 200 korakov onstran nevarnih čeri. Princ je izjavil, da mora podmornica ukrcati še njegovega tajnika Palencio. Kapitan je ogorčeno ugovarjal: podmornice so prepovedane za tujce. Zahteval je naposled pismeno povelje in se pokoril šele takrat, ko mu je načekal princ Joachim, da za tajnikovo potovanje prevzame vso odgovornost. V temi in megli je podmornica ob svitu odrinila na Nemško.

Teden pozneje so jo svečano sprejeli v Kielu. Vojaki so izkazali čast, igrala je godba. Admiral, poveljnik v pristanišču, je princa spo-

Stalin, neomejeni gospodar Rusije, ki je napovedal popolno izpremembo boljševiškega gospodarskega režima.

štljivo vprašal, kam naj pošljejo ujetega Francoza? Princ se je zasmeljal in svojega tajnika vsem predstavljal kot najboljšega prijatelja, ki mu dolguje življenje. Tri mesece ga je vsem razkazoval in hvalil. Peljal ga je celo k cesarju Viljemu v glavni stan. C-25 seveda je dosti videl in zabeležil. Nemški urad za špijonažo ga je večkrat poskušal razkrinkati, a preizkušeni vohun seveda ni šel na limanice; Nemčija je moja nova domovina, — je vedno ponavljal, — in sem ji prisegel zvestobo. — Naposled so se prepričali voditelji nemškega urada za špijonažo v berlinskem okraju Tiergartnu, da senoru Palenciji ne morejo do živlega. Zdaj je prišel C-25 z največjo previdnostjo razpletati svoje mreže in kmalu nastavlil več vohunov, ki so zalagali antanto z dnevnimi novicami iz Nemčije... Ko se je tiergartenska oblast ponovno začela zanimati za C-25 in ga naposled razkrinkala, je še utegnil srečno pobegniti na Holandsko v zavesti, da bo po njem urejena vohunska služba brezhibno delovala tudi v njegovi odsotnosti. V Potsdamu in Berlinu je zavladalo po njegovem begu veliko razbujenje. Princ Joachim je od kraja ogorčeno zavračal vsako sumnjo o izdajstvu svojega tajnika. A ko senora Palencije ni bilo nazaj, in so se nakopičili novi dokazi o pravem značaju njegovega delovanja, ni mogel princ Joachim preboleti te sramote in udarca, pa se je ponoči v svoji vili v Liegnitzu blizu Potsdama ustrelil.

„Kradel sem...“

Znameniti ameriški pisatelj Teodor Dreiser je imel v zadnjem času hude spore z drugim znamenitim ameriškim pisateljem Sinclairjem Lewisom ter s hollywoodskimi filmskimi podjetji, imenoma s pl. Sternbergom. Sternberg je nato v neki filmski reviji objavil članek, v katerem namiguje na neke temne točke v Dreiserjevem življenju. Na veliko presenečenje tako sovražnikov kakor prijateljev je odgovoril Dreiser s člankom v »Cosmopolitan Magazine« pod naslovom: »Da, kradel sem«. Dreiser priznava, da je v svoji mladosti kot zasebni uradnik poneveril svoji tvrdki 25.000 dolarjev in pobegnil. Tvrdba poneverbe ni naznanila oblastim in je tako stvar ostala prikrita, dokler ni sedaj prišla prav kot orožje njegovim sovražnikom.

Rešitev v padalu

Dne 6. t. m. sta vežbala nad Varšava dva vojaška letalca. Opazila sta, da bo motor vsak hip eksplodiral in se vrgla s padalom navzdol. V naslednjem trenotku je eksplozija raznesla letalo. Fotografski aparat in strojnica sta padla na neko bolnišnico, motor je priletel na prazno cesto, letalca pa, ki ju je metal vihar, sta si na strehah polomila noge.

Zebra na operacijski mizi

V zoološkem vrtu kolonialne razstave v Parizu se je eni izmed lepih zebur napravila na spodnji čeljusti oteklina, ki jo je bilo treba operirati. V ta namen so dali zebri znatno količino nekega omamila, ki zadostuje za omamo konja. Toda zebra se je komaj zmenila za omamo ter so jo morali zvezati. Operacija se je povsem posrečila.

»Vstali Kristus«, vojaški spomenik za Nikolajevo cerkev v Stralsundu, ki ga je izdelal monakovski kipar prof. H. Schwegerle.

„Nautilove“ neprilike

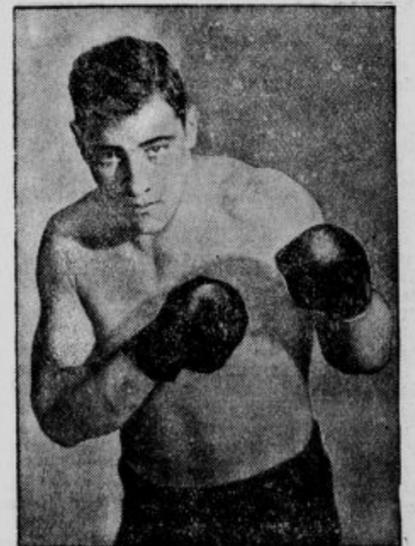
»Nautilus« se nahaja v ladjedelnici v Corku na Irskem. Podmornica je v skrajno slabem stanju, a kljub temu hoče Wilkins sredi julija odriniti na severni tečaj. Moštvo pripoveduje grozne podrobnosti. Ko se je pokvaril motor in so se izčrpale električne baterije, so odpovedale tudi zračne sesalke. Zrak se je pokvaril, iz akumulatorjev so uhajali skozi razpokline strupeni plini. Vsem je postalo slabo. Kruh je spletnel in so ga vrgli v morje. Naposled so jedli mornarji samo jabolka pa čokolado. Ko so odnesli valovi še periskop, in sta obolela Wilkins sam pa kapitan Danenhover, so pričeli vsi misliti na smrt. Če ne bi prispela na pomoč ameriška šolska križarka »Wyoming«, bi moral »Nautilus« na dno. Amerikanci so popravili pokvarjeno krmilo, založili bolnike s kruhom in pitno vodo ter podmornico na jekleni vrvi kljub vsem težočam pripeljali v Cork. Čim bo vse moštvo zdravo, hoče Wilkins na Norveško, kjer so že pripravljene nadomestni deli za motor. Popravil bo vse potrebno, in takoj nato misli nastopiti pot proti tečaju.

Prvi polarni turisti

To bo draga zabava — biti med prvimi polarnimi turisti, ki jih bo vzel s seboj »Grof Zeppelin«. Seveda bodo to ameriški milijonarji, in sicer William B. Leeds in njegov prijatelj Dawid Brooks. Z vsoto, ki sta jo položila za vozna listka, sta dosegla rekord, za katerega se jima ni treba bati, da bi jima ga kdo preotel. — Tretji Amerikan na Zeppelinu bo Ellsworth, prijatelj in spremljevalec Amundsena, to pa na povabilo dr. Eckenerja.

Usoden „zračni krst“

V Lucerne (Kalifornija) se je 6. t. m. dvignilo letalo, namenjeno potnikom, ki hočejo prejeti »zračni krst«. Na letalu je bilo šest oseb. Letalo je treščilo na tla in je bilo vseh šest oseb ubitih.

Italijanski boksar Carnera, s katerim se bo meseca septembra v Chicagu meril Maks Schmeling za naslov svetovnega mojstra.

Milijonarske jahte tekmujejo na Atlantiku

Iz New Porta na Rhode Islandu je te dni odplovalo deset deloma angleških deloma ameriških jaht z namenom, da preplujejo Atlantik. Dne 22. t. m. upajo dospeti v Plymouth. Razdalja znaša 2950 milj. Jahte imajo komaj po 20 do 25 ton in je največja dolga samo 71 čevljev. Britanski jahti sta dve: »Ilex«, ki je najmanjša med tekmovalkami in tudi najstarejša — zgrajena je bila pred 32 leti — in »The Bereudine«. Podjetje je dokaj drzno in vzbuja med sportnimi krogi veliko zanimanje. Tekmovalke spremljata dve drugi jahti, ena od njih je Vanderbiltova, a se tekme ne udeležujeta.

Raztresen profesor. Znani kirurg profesor N. vstopi v anatomsko dvorano, položi na mizo majhen zavitek in pravi: »Gospod! Pokazal vam bom danes v praksi one notranje organe, ki sem jih zadnjič opisal. Raztelesili bomo v to svrhu žabo.« — Počasi je odpiral zavitek, in dijaki so pazno sledili. Naposled privleče profesor iz papirja dva obložena kruhka in trdo kuhano jajce. Obupano gleda zajtrk in tiho pripomni: »Pri moji veri, mislim sem, da sem že zajtrkoval! Dobro vem, da sem nekaj pojedel...«

Anglež Woods in Avstrijec Runtseh, ki sta si priborila glavni nagradi na nürburških motoekskluzivnih dirkah. Prvi (razred 500 ccm) je dosegel hitrost 106,5 km.

Delavska vprašanja

Odbor Centralnega tajništva Delavskih zbornic, kjer so zastopane delavske zbornice iz vse države, je imel 4. in 5. julija svojo plenarno sejo v Novem Sadu ob priliki otvoritve nove palače tamosnje Delavske zbornice. Ko so bile opravljene tekoče upravne zadeve in je bil sprejet proračun za tekoče leto, se je odbor bavil s celo vrsto načelnih vprašanj, od katerih posebno poudarjamo te-le:

Poljski delavci

V zvezi z izvedbo novega zakona o monopolu uvoza in izvoza žita opozarjajo Delavske zbornice na to, da je samo v donavski banovini več kot 150.000 poljskih delavcev brez zemlje. Po statistiki, ki so jo zbrali v 30 okrajih in mestih in ki je obsegala 30.000 delavcev, je ugotovljeno, da so v teku leta 1960 delali povprečno 76 dni za povprečno dno Din 22.27. Če bi se ta zaslužek razdelil na vse leto, bi to zneslo na dan Din 1.06. Zivljenjska preskrba vsega tega delavstva je vedno na zaslužek v žitu za časa žetve in nabiranja koruze. Poleg tega mora domače delavstvo vzdržati ogromno konkurenco dinarjev, ki prihajajo iz pasivnih in goratih krajev vse države. Uvajanje žetvenih strojev zmanjšuje v veliki meri možnost zaslužka pri žetvi. Ker so z novim zakonom o monopolu na trgovino z žitom zaščiteni kmečki gospodarji, bodo Delavske zbornice apelirale na pristojne faktorje, da se z odgovarjajočimi odredbami zagotovijo tudi poljskim delavcem, ki žive izključno od poljskega dela, letni donos v žitu, s čemer bi se zagotovilo minimum za eksistenco, ali pa takšni minimalni zaslužki v denarju, s katerimi bi se dosegel isti cilj.

Priseljevanje izseljencev

Ob izseljenem kongresu Delavske zbornice pozdravljajo organiziranje zvez med domovino in izseljenci in mislijo, da je treba po zgledu drugih držav te zveze čim bolj razširiti in širiti propagando, da izseljenci ostanejo tam, kamor so odšli, da pa ostanejo v čim tesnejših kulturnih zvezah z domovino. Danes, posebno zaradi težkih našega kmetijstva, res ni treba agitirati za priseljevanje v domovino nazaj.

Papirji

Zaradi izdelave predloga za novi rudarski zakon smatrajo Delavske zbornice za potrebno, da apelirajo na pristojnih mestih za reguliranje delovnega časa za rudarje. Brezpogojno se mora računati vhod in izhod iz jame v delovni čas, zmanjšati delovni čas na mesec, ki so preveč topla ali mokra, in načelno določiti, da delovni čas v rudnikih ne sme biti daljši, kakor je to določeno v mednarodnih konvencijah. Delavske zbornice so odločno proti tendenci, ki so jo izrazili delodajalci, da se rudarji izključijo iz celote delavskega razreda, da se rudarji izključijo iz celote delavskega razreda z njihovim odstranjevanjem iz Delavskih zbornic.

Pomorščaki

Ker je naša država ratificirala VII. mednarodne konvencije, ki se nanašajo na pogoje dela v pristaniščih in v pomorskem prometu, je nujno potrebna izdelava novega zakona o zaščiti dela mornarjev. Delavske zbornice pričakujejo, da bo ta zakon izdelan čimprej ob sodelovanju strokovnih organizacij in Delavskih zbornic z nasveti. Ker je izkušnja pokazala, da je zaradi uspešnejše zaposlitve mornarjev potrebno organizirati posebne pisarne za njihovo zaposlitev ob sodelovanju obeh zainteresiranih strank, mislijo Delavske zbornice, da morajo javne borze dela osnovati iz svojih sredstev take pisarne.

Železničarji

Ker je z načelno rešitvijo ministra za socialno politiko in narodno zdravje določeno, da vse odredbe zakona o zaščiti delavcev veljajo tudi za železniške delavce, pričakujejo Delavske zbornice, da se bodo tudi med železničarji izvedle volitve delavskih zaupnikov, kakor je to pri ostalem delavstvu. Delavske zbornice z zadovoljstvom ugotavljajo, da je z novim zakonom o delavskem osebju na železnih potih načelno svobodnega profesionalnega organiziranja, in upajo, da nadzorne železniške oblasti ne bodo s svoje strani delale nobenih težkih delovanj svobodnih profesionalnih organizacij delavskega osebja na železnih potih in v železniških delavnicah.

Cezurno delo in njegovo plačilo

Delavske zbornice pozdravljajo pravične in zakonite odločitve sodnih oblasti na ozemlju dravske in savske banovine, ki določajo, da je absolutno vsako nadurno delo potrjeno višjemu plačilu in da se odredbe o zvišanem plačilu čezurnega dela po zakonu o zaščiti delavcev nanašajo na celokupno delavsko osebje, zaposleno v podjetjih, brez razlike posla, ki ga opravljajo. Zbornice pričakujejo, da bo to sodno tolačenje definitivno obveljalo tudi v vsakodnevni praksi in da se bo zabranilo svojevoljno in nezakonito podaljševanje delovnega časa s strani delodajalcev.

Nedeljsko delo.

Ugotovilo se je, da so v gotovih podjetjih, ki imajo osebje, katerega položaj je reguliran po predpisih zakona o uradnikih, uprave podjetij na stališču, da za to osebje ne veljajo predpisi zakona o zaščiti delavcev niti glede delovnega časa, niti glede plačila čezurnega dela, niti glede nedeljskega počitka. To posebno velja za razne tiskarne. Delavske zbornice so mnenja, da značaj delavcev in nameščenecv temu osebju ne more biti odzven z reguliranjem njihovega materialnega položaja in da na podlagi tega obstoji pravica za nedeljski počitek tudi za to osebje.

Osebnostno delo (kuluk)

Ob razdelitvi plačila za osebno delo s strani samoupravnih oblasti se je ugotovilo, da se nenakopno postopa proti onim, ki prejemajo zaslužek samo od osebnega dela, in onim, ki prejemajo dohodke od imetja kakršnekoli vrste. Podlaga za plačilo določene od »kuluk« je pri delavcih in nameščenih njegov skupni neposredni davek, do čim plačujejo kapitalisti »kuluk« samo na neposredni davek, ne pa tudi na njegovo doklado. Tako so delavci in nameščenici s »kulukom« mnogo bolj obremenjeni kakor privatni imetniki. Z druge strani se ne spoštujejo odredbe zakona o davkih, da se doklade, torej tudi doklade kuluka, ne plačujejo od onih, ki imajo manj kakor 4000 Din mesečnih dohodkov. Brezme se veča s preveč hitro progresijo pri dokladah »kuluk«, tako da n. pr. delavec, ki zasluži letno vsega skupaj 8000 Din ali mesečno 700 Din, mora plačati samo za kuluk letno 960 Din ali 80 Din mesečno. V največ elučajih se plača ta vsota naenkrat za vse leto. Delavske zbornice apelirajo, da se delavci in nameščenici zaščiti pred krivicjo, ki se jim je s tem napravila.

Delo delavskih strokovnih organizacij

Odbor se je bavil s celo vrsto slučajev, ki kažejo težko delovanje delavskih strokovnih organizacij in delavskih zaupnikov. Potrditve izvojenih delavskih zaupnikov s strani inspekcije dela ne prihajajo dovolj hitro, kar ima za posledico, da delodajalci pogosto odpušajo izvoljene zaupnike pred njihovo potrditvijo. Organizacije zelo težko dobijo potrditve svojih pravil, brez pravil pa jim je delo onemogočeno. Delavske zbornice apelirajo na pristojne faktorje, da se omogoči čim svobodnejše delo delavskim profesionalnim organizacijam, katerih kulturna vloga v materialnem in moralnem dvigu delavskega razreda je že vsestransko dokazana.

Reorganizacija delavskih socialno-političnih ustanov

Zaradi nujne notranje potrebe reorganizacije delavskih socialno-političnih ustanov zahtevajo Delavske zbornice, da se ukinejo komisarijati v vseh ustanovah za zavarovanje delavcev in da se tam povrne redno zakonsko stanje z vpostavitvijo samouprav; da se teritorialna razdelitev Delavskih zbornic prilagodi v mejah možnosti upravnih razdelitvi države in izvršijo volitve v Delavske zbornice; končno, da se z anketo ugotovi stanje in delavnost borz dela v cilju njihove reorganizacije in spremembe pravilnika, po katerem delajo. Predvsem je potrebno povečati podporo, ki jo oroze dela dajejo iz svojih sredstev delavcem.

Obrtni zakon

Ob priliki izdelave obrtnega zakona se Delavske zbornice izjavljajo proti težnji, da se iz tega načrta odstranijo odredbe, ki govorijo o zaščiti delavcev in nameščenecv v pričakovanju, da se obelodanijo v samostojnem zakonu. Ker se mnoge odredbe, ki se tičejo delavcev in nameščenecv, nahajajo danes v obrtnih zakonih, ki bi se uklinili z uveljavljanjem načrta novega zakona, bi do obelodanja specialnega zakona, v katerem bi se kodificiralo vse delovno pravo, nastopile množične nezdolge zaradi nedostatka važnejših predpisov iz procesualnega in materialnega prava. Zaradi tega smatrajo Delavske zbornice, da morajo predložene odredbe glede zaščite delavcev in nameščenecv, strokovnega šolstva in obrtnega sodstva ostati v predlogu obrtnega zakona.

Zavatska banka kraljevine Jugoslavije a. d., podružnica v Ljubljani, razglasa, da daje obrtniki kredite v tekočem računu proti bianco menici z menično izjavo. Eskomptne kredite dovoljuje na 30 mesecev z odplačilom v desetih enakih tromesečnih obrokih. Obrtnina mera je 10% na leto. — Kreditnim združenjem, ki posedujejo tudi obrtnikom, se dovoljuje eskomptni, lombardni in krediti v tekočem računu po 7½% na leto. — Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po čistih 5—6% na leto brez odbitka rentnega davka.

Industrializacija Rušije. Zveza nemških inženjerjev je objavila zanimive podatke o novih to-

varnah v Rusiji. V prvem četrtletju t. l. je bilo danih v obrat 89 tovarn, katerih gradnja in instalacija je stala 332 milijonov rubljev, v drugem četrtletju pa 271 tovarn, gradbeni stroški pa znašali 777 milijonov rubljev. Za vse leto je v programu zgrajitev 518 večjih tovarn. Med temi obrati je začela delati tovarna poljedelskih strojev v Rostovu z letno kapaciteto produkcije 116 milj. rubljev, nadalje topilnice v Magnitogorsku z letno produkcijo sirovega železa v višini 2 in pol milijona ton, nadalje tovarna za kotle in turbine znanih putilovskih tovarn v Leningradu, nadalje več elektrarn, bencinskih rafinerij, žag na severu in v Sibiriji. Prihodnje leto se bo zgradila velika tovarna traktorjev v Harkovu z letno produkcijo 50.000 traktorjev in velika avtomobilska tovarna v Nižnem Novgorodu z letno kapaciteto 140.000 voz.

Elektrifikacija švicarskih železnic. Na koncu leta 1960 je bilo v Švici elektrificiranih 1666 km, to je 57,8% vseh švicarskih prog. Stroški elektrifikacije švicarskih železnic so do konca leta 1960 znašali 652 milijonov frankov, to je približno 7 milijard dinarjev. Normalnotirnih železnic je elektrificiranih 56%, ozkotirnih 76%, zobčastih železnic pa 61%. Med Montreux in Interlaken, torej med dvema središči tujskega prometa, bo vozil poseben ekspres z imenom »The Golden Mountain Pullman Express«, ki bo imel najmoderneje vagona. Ta programa tvori zvezo med Zenevskim in Thunskim jezerom.

Madjarsko posojilo. Kakor poročajo iz Budimpešte, je uspelo Madjarski potom posebnega sindikata madjarskih in inozemskih bank dobiti nad milijardo dinarjev inozemskega posojila. Skupna vsota emisije zakladnih listov znaša 5 milijonov funtov.

Borza

Ljubljana, 8. julija.

Denar

V današnjem deviznem prometu so težaji deloma ostali nespremenjeni, večinoma pa so bili slabši. Promet je bil znatno. Privatno blago je bilo zaključeno v devizah Dunaj, Trst in deloma Berlin, dočim je ostale zaključene devize dala Narodna banka.

Ljubljana, Amsterdam 2274.15—2280.99, Berlin 1340.29—1344.31, Bruselj 788.40—790.76, Budimpešta 987.28—990.24, Bukarešta 33.63—33.73, Curih 1005.45—1008.75, Dunaj 793.64—796.04, London 274.90—275.72, New York 5638.24—5655.24, Pariz 221.44—222.10, Praga 167.22—167.72, Trst 295.87 do 296.77.

Zagreb, Amsterdam 2274.15—2280.99, Dunaj 793.64—796.04, Berlin 1350.29—1354.31, Bruselj 788.40—790.76, Budimpešta 987.28—990.24, London 274.90—275.72, Milan 295.87—296.77, New York kabl 5649.24—5666.24, ček 5638.24—5655.24, Pariz 221.44—222.10, Praga 167.22—167.72, Curih 1005.45 do 1008.75.

Skupni promet brez kompenzacij 5,7 milj. Din. Belgod, Amsterdam 2274.15—2280.99, Berlin 1340.29—1344.31, Bruselj 788.40—790.76, Budimpešta 987.28—990.24, Curih 1005.45—1008.75, Dunaj 793.64—796.04, London 274.90—275.72, New York 5638.24—5655.29, Pariz 221.44—222.10, Praga 167.22 do 167.72, Trst-Milan 295.87—296.77.

Curih, Belgod 9.115, Pariz 20.215, London 25.09, New York 515.70, Bruselj 71.97, Milan 27.01, Madrid 49, Amsterdam 207.65, Berlin 122.35, Dunaj 72.54, Stockholm 138.25, Oslo 138.10, Kopenhagen 138.10, Sofija 3.735, Praga 15.285, Varšava 57.85, Budimpešta 90.10, Atene 6.70, Carigrad 2.445, Bukarešta 3.0725, Helsingfors 13.

Dunaj, Dinar notira (deviza) 12.56.

VREDNOSTNI PAPIRI

Danes so državni papirji ponovno popustili v tečajih. Edino begluško obveznico se drže dobro kakor tudi dolarski papirji. Prometa pa je bilo manj kakor včeraj. Bančni papirji so ostali v glavnem nespremenjeni. Edino Unionska banka se je zopet uvrstila na 163. Industrijski papirji so slej kot prej brez zanimanja in je prišlo do zaključka samo v delnicah Drave po 235. Nadalje je bilo čvrstejša Trboveljska.

Ljubljana, 8% Bler. pos. 90.50 bl., 7% Bler. pos. 80.50 bl., Celjska pos. 150 d., Ljublj. kred. 120 d., Praštediona 950 d., Kred. zavod 195. zaklj., Vevče 120 d., Stavbna 40 d., Ruše 145 d.

Zagreb, Drž. papirji: 7% inv. pos. 84.—85.50, voj. škoda ar. 390—392 (392), kasa 391—392 (392), 391.50, 391), 12. 394—396 (397, 396, 395.50), 8% Bler. pos. 90.125—90.50, 7% Bler. pos. 79.875—80.25 (80), 7% pos. Drž. hip. banke ar. 80—80.50, kasa 80 den., 6% begl. obv. 62.50—63 (63).

Bančne delnice: Ravna gora 60—75, Hrvatska 50—60, Poljo 53.50—55, Kreditna 121—126, Union 163 do 164 (163), Jugo 67—67.50 (67), Lj. kred. 120 d., Medjunarodna 68 d., Narodna 6350 d., Obrtna 36 den., Praštediona 955—903, Srbska 190—192, Zemaljska 119—122. — Industrijske delnice: Na. Sum. 25 d., Guttmann 110—120, Slavkva 25 d., Slavonija 200 d., Danica 65—70, Pivara Sar. 210 bl., Drava 235—226 (235), Šečera Ošjek 245—250 bl., Nar. ml. 15 bl., Brod. vag. 62 bl., Union 50—55, Vevče 120

den., Isis 40—45, Ragusa 300—340, Oceania 190 den., Jad. plov. 460—530, Trboveljska 260—265.

Belgrad, 7% inv. pos. 84 bl., agrari 46 den., vojna škoda 389—390 (390 kom.), 7. 390.50—391.50 (390 kom.), begl. obv. 63.50—65 (130.000), 7% Bler. pos. 79.50—79.625 (7000 dol.).

Dunaj, Don. sav. jad. 93.10, Wiener Bankverein 15, Escomptes. 150.50, Alpine 14.75, Trboveljska 31.50, Rima Murany 43.95.

Žitni trg

Novi Sad, Pšenica: sr. nova 79/80 kg 166—170 sr. nova 78/79 kg 165—168. Vse ostalo neizpremenjeno. — Promet: pšenica 10 vagonov, koruza 12 vagonov, moka 7 vagonov, otrobi 2 vagona. — Tendence: neizpremenjena.

Budimpešta, Tendence: prijazna, Promet: omejen. — Koruza: julij 13.51—13.53, zaklj. 13.53—13.55; avgust 13.45—13.55, zaklj. 13.55—13.56; sept. 13.51, zaklj. 13.60—13.62; maj 11.62—11.73, zaklj. 11.72—11.75.

Povečanje pridelka pšenice v Nemčiji. Posledice nemške agrarne protekcionistične politike niso izostale. Letos se je površina, posejana s pšenico v Nemčiji zelo povečala, tako da računajo, da bo letos pridelan za 700.000 do 800.000 ton večji kakor v letu 1960.

Sport

HAJDUK: PRIMORJE.

Z nedeljsko tekmo prične Primorje z drugo polovico tekem po ligah. Z štirimi točkami gre v boj. Vprašanje, ali si bo priborilo še kako točko, je odprto. S tako igro, kakor smo jo v nedelji videli, gotovo ne bo uspel izostal. Prvi nasprotnik v drugi polovici je Hajduk. Na tujih igriščih Hajduk ne more nikdar s svojo igro tako uspeti in zato ni tako nevaren kakor doma, kjer je skoro nemogoče premagati to sijajno moštvo. Oba naša kluba čaka v prihodnjih dveh nedeljah težka naloga. Hajduku bo treba pokazati, da njegove zmage v Splitu niso rečne. Zatorej bo nedeljska tekma zelo zanimiva, obenem pa bo pokazala tudi lep nogomet. Moštvo Hajduka ostane najbrže ves teden v Ljubljani, za moštvo bi bil prevelik napor, ako bi moralo potovati dvakrat v tednu v Split in nazaj. Za to tekmo se ni določil sodnik.

V naši skupini se vrši še ena važna tekma, in sicer v Zagrebu med Haškom in Concordio. Favorit je tukaj Concordia, kateri bo najbrže uspele prehiteti Gradjanskoga in si s tem še bolj zagotoviti nadaljnje sodelovanje v državnem prvenstvu.

CUDNI AMATERSKI POJMI.

Dovolj debate je že bilo o vprašanju amaterizma. Marsikateri atlet je izgubil amaterstvo radi tega, ker je prejel odškodnino za svoj nastop. Tako so obtožili Finca slavnega Nurmija, Nemci dr. Peltzerja itd. Našteli bi lahko precejšnje število sportnih veličin, ki so zapustili amaterski tabor radi malenkostnih prestopkov. So se vse eno atleti, ki so v vprašanju zaslužka brihtni. Tako je na primer pred leti slavni angleški igralec golfa Toley tožil neko tvrdko, ker je uporabljala njegovo sliko in ime za reklamo na ovitkih cigaretnih skatelj. Tožil je tvrdko za odškodnino 240.000 Din. Do razprave sploh prišlo ni, ker je tvrdka rade volje plačala odškodnino. Toley je ostal še vse eno amater, čeprav je zaslužil čedno vsoto.

Podoben slučaj je imel tudi slavni plavec Taris. Neki izdelovalec kopalnih oblek v Alžiru je ponudil Tarisu lepo odškodnino, ako pusti, da izrabli njegovo ime za reklamo. Seveda Taris radi amaterstva tega ni smel napraviti. Poleg tega ima pa Taris sam trgovino s kopalnimi potrebščinami, torej take reklame ni rabil. Trgovce je vse eno izrabil Taris za reklamo. Zopet tožba, Taris je zahteval odškodnino samo 140.000 Din, katere je seveda gladko dobil. Tako sta ostala oba amaterja, čeprav so samo radi sportnih uspehov trgovci izrabili slavna imena za reklamo. Toda ker v pravilih amaterstva ni predviden tak slučaj zaslužka, sta imenovana atleta še vedno amaterja.

Kolesarska zveza kraljevine Jugoslavije razpisuje tekmo za državno prvenstvo, katere se vrši v nedeljo, dne 12. t. m. na krožni progi: Grosuplje—Krka—Stična—Višnja gora—Grosuplje, km 40 — in sicer prvoizredni štirikratno progo, km 160, juniorji dvakratno progo, km 80. Start točno ob petih zjutraj, s posameznim startom v razmahu 2 minuti. Pravico nastopa na drž. prvenstvu imajo vsi verificirani vozači Kolesarske Zveze, kateri so se udeležili pododborovega prvenstva. Vsi vozači se morajo javiti Zvezni komisiji v soboto, dne 11. t. m. do osmih zvečer na Grosupljem z licenco, kjer bo tudi vsak izžrebal svojo startno številko.

Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslav. knjižarne v Ljubljani: 29 zvezek: Savinskih; 28 zvezek: Golice; 30 Din, vez. 42 Din. — 30 zvezek: Stenkevičev; NA POLJU SLAVN; 28 Din, vez. 40 Din. — 31 zvezek: IZGUBLJENI SVET (The Lost World); Roman (s slikami); 24 Din, vez. 32 Din. — 32 zvezek: Reimnich; ZAČETKI ZIVONOL; Slavik; NA SINAJ; 30 Din, vez. 42 Din. — 33 zvezek: Bridges; NA POMOC; 30 Din, vez. 42 Din. — 35 zvezek: Brackel; CIRKUSKI OTROK; 28 Din, vez. 40 Din.

Otfrid v. Hanstein: 84

Strahotno potovanje na luno

Pa vkljub temu je bila njihova namera kakor skok v novo negotovost, blazno drzno podjetje.

Ali mesec res ni nič drugega ko zmrzla ledena kepa, je res na njem prav tako strašno mraz kakor v vsejmirju? Potem bodo gotovo v trenutku mrtvi, ako se snov ne obnese ali pa ako tudi le najbolj neznaatna odprtina, najmanjša luknjica propusti mraz do njihovega telesa. Preko te sorazmerno tenke obleke so nosili obleke iz usnja. Prav za prav druge obleke ne bi potrebovali. Ako umetna koža ni propuščala mraza, potem je vsaka druga obleka bila odveč, toda vseeno so si ogrnili močne usnjate jopiče, ki jih je bil Valdemar Apel v ta namen preskrbel in pripravil, ne zato, da bi jih greli, ampak da bi umetno kožo varovali morebitnih poškodb in lukenj. Obuli so težke škornje, ki so imeli na podplatih pribite debele svinčene ploče. Tudi to je bilo potrebno, da so tako težiče svojega telesa prinesli v noge. Končno so si na glavo privezali prostorne potapljaške čelade, ki jih je tudi Apel izdelal. Tudi te so bile na notranji strani popolnoma prevlečene s snovjo, ki ne propušča mraza in sicer tako, da se je snov, ki so ji rekli umetna koža, okoli vratu tesno prilagala naravni koži, kakor da je nalepljena. Prav to mesto je bilo kočljivo, ker bi sicer nezavarovano lice bilo izpostavljeno mrazu.

Cele tedne so Apelovi kemiki potrebovali, preden so iz iste snovi sestavili prozorno, tekočo raztopino in z njo na notranji strani prevlekli očala, da

bi tudi bila odporna zoper mraz. Radi snega in silne svetlobe so bila pobarvana kakor snežna očala in izbrušena iz najboljšega kristala.

Kajpada so bila tudi usta zavarovana pred zunanjim svetom; nasproti ustom je bila v čelado vdelana telefonska membrana, ker bi se sicer potniki ne mogli pogovarjati.

Samo po sebi umevno je bila s čelado zvezana kisikova bomba in aparat, ki je omogočal prosto dihanje.

Možje, v svoji opremi zelo podobni predpotopnim pošastim, so bili pripravljeni.

Američan si je zadel sekiro in vrečo z orodjem, Korus podobne stvari, Egon pa je nosil toplomer, daljnogled, daljemer in še druge znanstvene instrumente, vse obešene na vrvičah, ki so bile pravtako prevlečene z umetno kožo. Vrh tega je vsak vzel v roko gorsko palico. Ziveža in pijače niso jemali s seboj. Čemu tudi, saj ne bi mogli jesti in piti, ne da bi sneli potapljaške čelade in tako hipno zmrznili.

Egon stopi k vratom, ki so vodila v zračno cev. »Jaz izstopim prvi. Ako me morda takoj umori, se ne brigajte več zame, ampak zaprite vrata in mislite na lastno rešitev!« Prečudno tuje so zveneče besede skozi čeladino membrano.

Kar je Egon rekel, je prav za prav bilo neumnost. Ako se jim ne posreči, da jim na mesecu srečen slučaj ali pa še nesluteno odkritje omogoči povratek, potem je bila hitra smrt najboljša rešitev.

Egon je stopil v zračno cev, najprej skrbno zaprl vrata kabine za seboj, potem pa previdno odprl vnanja vrata. Nujno potrebno je bilo to zavrnico upo-

rabljati s skrajno previdnostjo, zato da potratijo čim manj zraka notranje kabine.

Egon je zapazil, da raketa še vedno niha nad mesecem, ki je bil videti popolnoma pokrit z nekim posebnim, snežnobelim mahom.

Mraza ni čutil prav nič. Za trenutek je pomislil, se sklonil, da zgrabi sidrovo vrvi, in stopil v mehki, beli mah, ki ga zaenkrat ni mogel preiskovati.

Videl je, da težko sidro, ki so ga bili spustili, sploh ni zagrabilo, ampak kar tako ležalo na tleh.

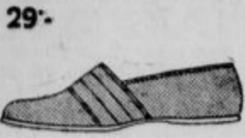
Strašna groza mu je stisnila srce in kot blisk so se mu podile misli skozi možgane. Ako zdaj vstane vihar — saj kdo pa je vedel, ako na mesecu so viharji? Ako kakršnakoli sila odnese raketo? Stresel se je, ako je pomislil, da bi moral ostati sam v tej strahotni okolici, ki ga je kar dušila s svojo premočeno grozoto.

V tem hipu je občutil, da je navzočnost obeh nezajeljenih tovarišev zanj največja dobrota.

Hotel je stopiti do sidra in napravil je nekaj korakov, pa se začuden ozrl in videl, da je prišel že daleč mimo njega naprej. Čudna, nenavadna hoja! Saj prav za prav ni hodil, ampak nekako skakljaje plaval kakor po ogromni opereseni žimnici.

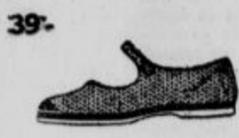
Z vsakim korakom je napravil neprimerno večjo pot ko na zemlji. Ko je poskusil ob gorski palici skočiti čez neko razpoko, je šmil visoko v zrak in prišel na tla dvajset metrov naprej. Kar samo se mu je smejala. Da znaš po mesecu hoditi, se moraš najprej naučiti, moraš najprej doznati, koliko manj bi napel mišice, da bo sorazmerno manjši privlačnosti meseca.

Tudi znatna teža njegove opreme ga niti malo ni ovirala.

Vrsta 1805-66

Specijalni čevlji za kopanje, izdelani iz gumija tako, da se prilagode nogi in ne ovirajo pri plavanju. Na obali in na pesku varujejo Vaše noge ostrega kamenja in peska, stanejo samo Din 29'--.

Vrsta 4541-05

Ti lahki in higijenski čevlji so potrebni Vašim malčkom, kadar nastopijo poletni dnevi. Evo jih, neverjetno so poceni iz belega lanenega platna z gumi podplatom.

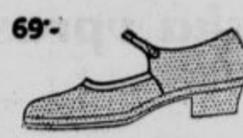
Vrsta 4232-37

Otrokom za igranje, skakanje in tekanje so ti čevlji neobhodno potrebni. Izdelani so iz močnega sivega platna, se prilagajo vsaki nogi, se lahko snazijo in so trpežni.

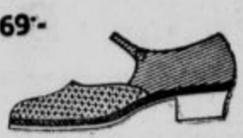
Vrsta 1135-05

Enostavna platnena obutev v beli barvi z lahkim gumijskim podplatom zelo je udobna in praktična. Vporabljajte za to obutev naš lufov uložek.

Vrsta 2145-09

Zenski platneni čevlji sive barve z gumijskim podplatom in nizko peto. Pripravili smo Vam jih za vsakdanjo potrebo, ker so zelo praktični, pa obenem trpežni.

Vrsta 2155-52

Čevlji za izprehod z gumijskim podplatom in peto. Izdelani so zelo ukusno, kar jim daje izrazito eleganco. Idealni čevlji za vsako žensko, ki gre v zdravilišče ali kopalnice.

Udobna in praktična platnena obutev za poletje z gumijskim podplatom. — Trpežna je in imamo bogato izbiro obutve raznih vzorcev v raznih kombinacijah po najnovejši modi.

Hoja v njih je nenavadno lahka in prijetna, da Vas bodo popolnoma zadovoljili.

Rata

Vrsta 1195-03

Tudi moda je zastopana pri teh čevljih. — K poletni lahki obleki v beli, sivi ali drap barvi okrašeni s paspulami v raznih barvah.

Kako se čisti platnena obutev? Najprej platneno obutev izkrtajte, nato jo namažite z našo kredo, ki velja Din 2'--. Obutev bo zopet izgledala kot nova.

Za vsako barvo čevljev imamo primerno barvo nogavic. Vprašajte naše prodajalce, ti Vam bodo z največjo uslužnostjo najbolje svetovali, kake nogavice naj si izberete.

Vrsta 3337-21

Platneni čevlji za gospode sive barve, široke oblike in z gumijskim podplatom. Služijo za vsakdanjo potrebo, ker so zelo praktični in trpežni.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas mora plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349.

Službe iscejo

Organist
[cecilijanec], oženjen, vešč knjigovodstva, z daljšo prakso in dobrimi spričevali, išče službo. Sprejme tudi mesto skladiščnika, čuva ali kaj podobnega. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takoj ali pozneje« št. 7750.

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Službodobe

Mizar. vajenec
se sprejme pri Perko Matiji, mizarska tvornica, Ljubljana VII. Celovška cesta št. 121.

Učenca

poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, ki ima veselje do trgovine z manufakturo, špecerijo, železino i. t. d., sprejme večja tverka v prometnem kraju. Ponudbe pod »Pošteni« št. 7726 na oglasni oddelki »Slovenca«.

Išče se popolnoma samostojna ženska ali moška pisarniška moč

z večletno prakso, večša perfektna nemščine in srbohrvaščine. — Prednost imajo oni (e), ki so bili več let pri lesni industriji. Istotam se sprejme starejši izprašani strojnik. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju.

Kolarsk. pomočnika

dobro izvežbanega takoj sprejemem. Hrenova ulica št. 19, Ljubljana.

Postrežnica

katera zna tudi kuhati, se sprejme k družini treh oseb. Imeti mora svoje stanovanje. — Poizve se: Resljeva cesta 11, pritličje, levo.

Vajenec

iz dobre hiše in z dobro šolsko izobrazbo, se sprejme v trgovini z mešanim blagom na deželi (Štajersko). Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 7727, poleg hotela Štrukelj.

Glasba

Radio-aparat
»Radione« 3 cevni, še malo rabljen, 2 akumulatorja ter 1 slušalka se ugodno proda, istotam je naprodaj 1 mali poskusni Filteraparat ter nekaj Asbesta la. Ponudbe na upravo pod »Ugodno«, št. 7418.

Prodamo

Mornarske majice
od 9 Din naprej Vam nudi »LUNA«, Maribor, Aleksandrova cesta 19. Poštna naročila točna.

Vino

prvovrstnih zlahtnih trt, čistega, finega okusa, nudi vinogradnik po prav ugodni ceni. Društva imajo popust. Naslov v upravi »Slovenca« pod 7697.

Mlatilnica - čistilna

dobro ohranjena, na pogon z električnim ali bencinskim motorjem s 6 konjskimi silami, se proda po najbolj ugodni ceni. Izve se pri Mirko Gregorinu, št. Vid nad Ljubljano.

Avto

»Praga«, zaprt, tovorni, za prevažanje pošte, paketov, posebno praktičen za potnike, ker lahko vozijo blago s seboj. 25 HP, nosilnost 500 kg, v zelo dobrem stanju, naprodaj. Ponudbe na oglasni oddelki »Slovenca« pod šifro »Praktično vozilo« št. 7757.

Stanovanja

Velika soba
kuhinja, shramba in druge pritlikline, poseben vhod, se takoj poceni odda. Polde Dimnik, Tomačevo 34.

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, verande in pritliklin, se odda za avgust. Poizve se v Vodmatski ulici št. 21.

Kupimo

Vsakovrstno **zlato kupa** po najvišjih cenah CERNE, tuveit. Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Denar

Kdo bi posodil na dobro vpeljeno gostilno 50.000 Din proti vkajžbi. Plačam hranilnične obresti in poleg tega lepo stanovanje s hrano brezplačno. Tudi zakonski par brez otrok. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra oskrba«, Ljubljana št. 7756.

Posvetva

Hišo
v vrtom, nekoliko polja, v bližini kolodvora, v lepem kraju, tri četrt ure od mesta prodam. Vprašati: Lipovnik, Limbuš pri Mariboru.

Hišo

z enim ali dvojnima stanovanjem, pripravna za trgovski lokal v Mariboru kupim takoj. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Hiša

v Mariboru v najboljšem stanju z dobro idočo gostilno in velikim vrtom, radi smrtnega slučaja v rodbini, naprodaj. — Pojasnila: Koroska cesta 79.

Ugodno se proda

posvetvo v ravnini ob glavni cesti v srednjih Halozah z novimi poslopi, pripravni za vinsko in sadno trgovino. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor — Aleksandrova cesta 6.

Posvetvo

z gospodarskim poslopijem, dve hiši, pod, kozolec, 28 mernikov posevka, novo sajen vinograd, sadni vrt, hrastov in bukov gozd, naprodaj za 110.000 Din. Poizve se pri lastniku Miha Golob — Laze 3, Sv. Križ pri Litiji.

Enonadstropna hiša

z gospodarskimi poslopiji se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Potrebna vsota 80.000 Din. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor, Aleksandrova cesta 6.

Razno

Stavbne nasvete
daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Pšenično moko
najboljših mlinov nudi najceneje veletrgovina čita in mlekskih izdelkov A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Deklico
zdravo 2 leti staro damk boljši družini, katera ljubi otroke. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

»Javor«
lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani, v novi palači Vzemne zavarovalnice.

Več stavbnih parcel
pet minut od cestne železnice se proda pod 35 do 40 Din za m². Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7714.

Kovčki
za potovanje, ročne torbice, aktovke, listnice, denarnice, nogometne žoge, nahrbtnike, sportne pasove itd. nudi v največji izbiri, najnižji ceni, Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

Modroce
posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi naiceneje

RUDOLF RADOVAN tapetnik. Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave žime, cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Samo kdor v miru izbira, dobro kupi

Ako morate iz trgovine v trgovino, da si ogledate blago, se boste v stiski in naglici odločili morda za nekaj, radi česar se boste pozneje kesali;

ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA!
Tu imate čas, da pregledate in prečenite vzorce kos za kosom, nikdo Vas ne bo prigrigoval za nekaj, kar ne odgovarja Vašemu okusu.

ZAHTEVAJTE ZATO NASO KOLEKCIJO TKANIN ZA MOSKA OBLAČILA IN OGRINJALA
in dobili jo boste v par dneh, seveda brezplačno in brezobvezno.

1812
Potem sedite in izberite ono, kar najbolj odgovarja Vašemu okusu.

Ker nabavljamo blago direktno iz lovarne in ga prodajamo naravnost Vam odpadejo razne provizije; Vi kupite torej boljše blago za manj denarja.

Ze pol stoletja strememo zadovoljnim odjemalcem. Največja trg. in odprema tverka

Klaster: Ofler
Zupreb.

Ako še nimate našega glavnega kataloga, zahtevajte ga. Čez nekaj dni ga boste imeli v rokah brezplačno.

Priporočajte povsod dnevnik **SLOVENE<**

TUDI ZA VAS
Je izredne važnosti, da stalno zasledujete gospodarska in druga poročila v dnevniku »Slovenca« in pregledate tudi njegov oglasni del. Trgovcu in obrtniku, pa tudi poljedelcu je najboljši svetovalec »Slovenec«. Naroča se pri upravi v Ljubljani ali pri njenih podružnicah in zastojstvih

Auto-taxi:
IVAN DOLMOVIČ, Novo mesto, sprejema vsa naročila v gostilni Ivan Košak. Cena brez konkurenčna. — Telefonska šte. 11.

Prva celotna izdaja!
Doktorja Franceta Prešerna zbrano delo
Cena Din 40'--, eleg. vezana Din 55'--
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Prilika za nakup!

I. posestvo: vinograd, travnik s sadnim drevjem, njiva, velik gozd, hiša, hlev in klet.
II. posestvo: vinograd, gozd, mala njiva, hiša, hlev in klet. — Obe posestvi ¼ ure od Rogaske Slatine. Vse skupaj ali vsako zase ceno naprodaj. — Več pove A. Ogrizek, Odžaci (Bačka).

Sir
vse vrste domačega izdelka, ter inozemske specialitete dobite po najnižjih cenah pri tvrdki **Julij Zupan, Ljubljana Sv. Petra cesta 35.**

TRGOVSKI LOKAL

odda Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani v najem v svoji novi zgradbi v Mariboru, Marijina ulica št. 13. Interestentje dobe vsa potrebna pojasnila v pisarni uradove ekspozitive v Mariboru, Slomškov trg šte. 6, I. nadstropje.

Potenje nog in telesa!
Vsled vročine, težkega dela in hoje mnogim pot razjeda kožo na nogah in rokah ter med prsti na nogah, vsled česar nastajajo rane, volk, vnetje in oteklina. Vse to naglo in zanesljivo izgine, ako se porablja **BARTULICEVA ZDRAVILNA MAST** in zdravilni prašek, ki ju izdeluje stara v letu 1599. ustanovljena **Kaptolska lekarna sv. Marije**, lekarnar Vladko Bartulič, Zagreb, Jelacicev trg 20. Cena ene škatlje masti 10 Din, cena ene škatlje praška 6 Din. Dobiva se v vsaki lekarni.

KSILOLITNI TLAK

za kuhinje, kopalnice, veže, trgovske lokale, hotele, urade, industrije, ni mrzel, se z lahkoto čisti, je trajen in ne drag — polaga

MATERIAL TRG. DR. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Dunajska cesta 36/II.
Telefon 27-16
Brzjavlj: Material

PROSTOVOLJNO GASILNO DRUŠTVO VRBJE pri Zalcu, naznanja tužno vest, da je njihov član in tajnik, gospod **IVAN HOLOBAR** krojaški mojster v Vrbju danes umrl. Pogreb draga pokojnika bo v petek, dne 10. t. m. ob pol 8 zj. iz hiše žalosti v Vrbju na župno pokopališče v Zalcu. Pokojniku bodi ohranjen časten spomin. Vrbje, dne 8. julija 1931.